

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

HEZKUNTZA
ETA KIROL
FAKULTATEA
FACULTAD
DE EDUCACIÓN
Y DEPORTE

**ATXIKIMENDUAREN GARRANTZIA EGOKITZAPEN-ALDIAN: IKERKETA ENPIRIKOA
ETA PROPOSAMEN BAT
GRADU AMAIERAKO LANA**

EGILEA: Sánchez Gomez, María.

ZUZENDARIA: Rodríguez Fernandez, Arantzazu.

2022-2023

LABURPENA

Egokitze-aldiak funtsezko aldaketa eragiten du haurren bizi-zikloan, haien atxikimendu-loturekiko banaketa bat baitakar. Halaber, lotura afektiboekin duten harremanak eragina du egokitzapen horretan. Ondorioz, Gradu Amaierako Lan hau Euskal Autonomia Erkidegoko irakasleek kontzeptu horien aurrean duten prestakuntza eta esku-hartzea eta horien garrantzia aztertzean oinarritzen da. Gauzak horrela, irakasleen nozio teorikoak ezagutzea, irakasleek hainbat inguruabarren aurrean jarduteko duten formakuntza ikertzea eta egoera horietan esku-hartzeko duten afektu-maila aztertzea du helburu. Hori dela eta, ikerketa enpiriko bat egin da, galdetegi baten bitartez. Bertan, 10 galdera ireki, 8 esaldi irakasleen adostasun-maila ezagutzeko eta irakasleek beren portaerara gehien hurbiltzen den aukera hautatu beharko duten 3 egoera daude. Jarraian, galdetegiaren bidez lortu diren emaitzak deskribatzen dira, eta, azkenik, irakasleen ezagutza- eta prestakuntza-falta aztertzen duten ondorioak.

Hitz gakoak: egokitzapen-aldia, atxikimendua, lotura afektiboa, familia, banaketa

RESUMEN

El periodo de adaptación genera un cambio esencial en el ciclo vital de los infantes, puesto que conlleva una separación con sus vínculos de apego. Así mismo, la relación que poseen con sus lazos afectivos repercute en dicha adaptación. En consecuencia, este Trabajo Fin de Grado se fundamenta en estudiar la preparación e intervención que tienen los docentes del País Vasco frente a estos conceptos y su importancia. Por lo que tiene como finalidad conocer las nociones teóricas del profesorado, investigar la formación y preparación que tienen los docentes para actuar frente a diferentes circunstancias y observar el grado de afecto que tienen para intervenir en dichas situaciones que se presentan. Por este motivo, se ha realizado una investigación empírica, mediante un cuestionario, donde se encuentran 10 preguntas abiertas, 8 frases para conocer el grado de acuerdo de los docentes y 3 situaciones en las que el profesorado tendrá que elegir la opción que más se acerque a sus comportamientos. A continuación, se describen los resultados que se han conseguido a través del cuestionario y, finalmente, se encuentran las conclusiones en la que se analiza la falta de cognición y formación de los maestros/as.

Palabras clave: Periodo de adaptación, apego, vínculo afectivo, familia, separación

ABSTRACT

The adjustment period generates an essential change in the infants' life cycle, since it entails a separation from their attachment bonds. Likewise, the relationship they have with their affective bond has an impact on his adaptation. Consequently, this Final Degree Project is based on studying the preparation and intervention of teachers in the Basque Country regarding these concepts and their importance. Therefore, its purpose is to know the theoretical notions of teachers, to investigate the training and preparation that educators have to act in different circumstances and to observe the degree of affection they have to intervene in such situations that arise. For this reason, an empirical research has been carried out, by means of a questionnaire, where there are 10 open questions, 8 sentences to know the degree of agreement of the teachers and 3 situations in which the teachers will have to choose the option that comes closest to their behaviors. Next, the results obtained through the questionnaire are described and, finally, there are the conclusions in which the lack of cognition and training of teachers is analyzed.

Key words: Adjustment period, attachment, affective bond, family, separation

AURKIBIDEA

1. SARRERA	4
2. JUSTIFIKAZIOA	5
3. MARKO TEORIKOA	6
3.1. EGOKITZAPEN ALDIA	6
3.1.1. Definizioa	6
3.1.2. Ezaugarriak	7
3.1.3. Helburuak	11
3.2. ATXIKIMENDUA	12
3.2.1. Definizioa	12
3.2.2. Atxikimendu motak	14
3.2.3. Ezaugarriak	16
3.3. HAURREN ATXIKIMENDUAREN DETEKZIOA ETA ESKU-HARTZEA	19
3.3.1. Atxikimendu mota hautematen duten ikasleen portaerak	19
3.3.2. Irakaslea atxikimendu figura-gisa eta haurrengan duen eragina	21
3.4. ATXIKIMENDUAREN GARRANTZIA EGOKITZAPEN ALDIAN	22
3.5. ERREALITATEAREN ARGAZKIA	24
4. HELBURUAK	25
5. IKERKETA	25
5.1. METODOA	25
PARTE-HARTZAILEAK	25
ERABILITAKO LAN-TRESNAK	25
PROZEDURA	26
5.2. ANALISIAK	27
IRAKASLEEN USTEAK ETA EZAGUTZAK	27
IRAKASLEEN ESKU-HARTZEKO MODUAK	32
6. PROPOSAMENA: EGOKITZAPEN IDEALA 2 URTEKO GELAN	34
7. ONDORIOAK	36
8. MUGAK ETA HOBETZEKO PROPOSAMENAK	39
9. ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK	40
10. ERANSKINAK	45

1. SARRERA

Egokitzapen-aldia haur guztiek ikastetxe batera lehen aldiz sartzen direnean igaro behar duten prozesua da. Prozedura horrek aldaketa handia dakar haurren bizitzan, haien atxikimendu-loturekiko bereizketa baitakar. Era berean, haur bakoitzak atxikimendu mota bat du bere lotura afektiboarekin, eta, beraz, egokitzapen-aldia modu positiboan zein negatiboan eragin daiteke. Hori dela eta, giro-positiboa sortzea oso garrantzitsua da, non ikasleak seguru eta lasai sentituko diren. Hala ere, haur bakoitza ezberdina da, eta, horregatik, denbora desberdina behar dute egokituta sentitzeko.

Horretarako, irakasleak formakuntza izatea ezinbestekoa da, esku-hartze didaktikorako prestatuta egon daitezen. Izan ere, askotan, irakasleak ez dira gai sentitzen aurki daitezkeen egoerei aurre egiteko, prestakuntza falta dela-eta. Zentzu horretan ulertzen da Euskal Autonomia Erkidegoko irakasleen ezagutzak, adostasun-maila eta jarduteko moduak ikertzeko beharra. Ondorioz, GRAL honen helburu nagusia egokitzapen-aldiaren eta atxikimenduaren arteko lotura ezagutzea da, eta, gainera, haurren atxikimendu-motak egokitzapen aldian duen eragina ezagutzea ere.

Aurkezten den lanean, lehenik eta behin, justifikazio bat dago. Bertan, gai hau aurrera eramateko motibazioak aurkezten dira. Bigarrenik, marko teorikoa dago, non bi fenomenoak eta haien ezaugarriak, detekzioa, esku-hartzea eta atxikimenduak egokitzapen-aldian duen garrantzia azaltzen diren. Jarraian, ikerketa dago, non metodoa (parte-hartzaileak, erabili diren tresnak eta gauzatu den prozedura) eta analisi estatistikoak deskribatzen diren. Honen ostean, nire proposamena zehazten da. Bertan, 2 urteko gelan egingo dudana egokitzapen-aldia deskribatzen da, ikasle bakoitzaren atxikimendua kontuan hartuta. Azkenik, ondorioak, mugak eta hobetzeko proposamenak, erreferentzia bibliografikoak eta eranskinak erakusten dira.

2. JUSTIFIKAZIOA

Haur guztien bizi-zikloak familia-giroan nahiz giro akademikoan jasotzen duten hezkuntzaren eragina izaten du. Hori dela eta, irakasle orok ikasleei ingurune positiboa eskaintzeko gaitasuna izatea oso garrantzitsua da, non haurrak seguru eta abegikor sentituko diren. Ondorioz, egokitzapen-aldia ezinbesteko faktoreetako bat da, izan ere, egiten den moduaren arabera ikasleak modu batera edo bestera egokituko dira. Hala ere, ezin dugu atxikimendua alde batera utzi, bi fenomeno horiek etengabeko batasunean baitaude.

Gauzak horrela, psikologia irakaskuntzaren esparru funtsezkoenetako bat dela uler daiteke. Hortaz, ikasleen garapen ebolutibo eta kognitiboa ezagutzeko eta behatzeko aukera ematen du. Aldi berean, haien beharrei erantzuteko eta haien ikaskuntza hobetzeko gida bat eskaintzeko aukera ematen dizu. Ideien ordena horren barruan, psikologiak eskaintzen dizun koiuntura zabala uler daiteke, izan ere, haurra behatzeaz gain, haurrak ezagutzeko eta haien portaeren zergatia ulertzeko aukera ematen dizu.

Ordainetan, ezin dugu familia-eskolaren arteko harremana ahaztu, gizarteko alderdirik garrantzitsuenetako bat baita. Horregatik, bi faktore horien arteko elkarlana eta lankidetzak izatea funtsezkoa da. Batez ere, haurrak gurasoengandik lehen aldiz banandu behar direnean, inoiz izan ez dituzten emozioak senti ditzaketelako. Sentimendu horiek honako hauek izan daitezke: arbuioa, larritasuna, antsietatea, beldurra, ...

Aipatu behar da sentimendu horiek haurrak beren gizarte-ingurunetik ateratzen direlako eta ezagutzen ez duten beste testuinguru batean ezagutu eta harremanak izaten ikasi behar dutelako gertatzen dela. Horrek haurren sufrimendua dakar, baina baita haien gurasoena ere, lotura afektibo oso handia sortu dutelako. Batzuetan, baliteke lotura afektibo hori modu positiboan garatu gabe egotea, gurasoen aurrekariengandik edo egoera hori ahalik eta ondoen bideratzen jakin ez dutelako. Ondorioz, haurrek atxikimendu mota desberdinak garatu ditzakete.

Irakasleen eginkizunaren garrantzia kontuan hartu behar da. Aitzitik, haurrek ikasgelan denbora gehiegi igarotzen dute, eta bertan maila fisikoan eta emozionalean sustatzea eta eboluzionatzea lortu behar dute. Horregatik, ikasleen eta irakasleen artean figura subsidiario bat sortzea ezinbestekoa da, komunikazio eta lankidetzak egokia izateko, baina baita ikasleek ikastetxea leku seguru gisa senti ditzaten ere, edozein unetan izaten dituzten sentimenduak inolako arazorik gabe erakutsi ahal izateko. Izan ere, irakasleek ikasleen dituzten beharrak asetzen saiatu behar dira.

lido horretan, egokitzapen-aldiak haurrengan duen eragina ulertzen da, ikasleek duten atxikimendu motaren arabera. Hortaz, haur guztiak ez dira modu berberean moldatuko, haur bakoitzak duen atxikimendu-figurak modu desberdinean eragingo baitie. Gainera, haur bakoitzak erritmo eta denbora desberdina du errealitate berriari aurre egiteko. Baina, nire ustez, eragin handiena duen faktoreetako bat gurasoek seme-alabei ikastetxeei buruz erakusten dieten ikuspegia da, izan ere, gurasoek leku horri buruz duten iritziak ondorio asko dakar ikasleengan. Hau da, gurasoek eskolari buruz pentsamendu negatiboekin hitz egiten badiete, haurrek eskola zerbait negatibo gisa ikustea eragingo du. Aldiz, ikastetxea leku seguru, positibo eta dibertigarri gisa aipatzen badute, ikasleek eskolara inolako arazorik gabe joan nahi izatea eragingo du.

Gauzak horrela, uler daiteke gai hau aukeratzeko arrazoia egokitzapen-aldia eta atxikimendua sakonean aztertzeke eta ikertzeke hauteman dudan motibazioa izan dela. Baita, irakasleek dituzten ikuspegi eta iritzi desberdinak ezagutzea, eta irakasleek aurre egin behar dieten egoerei aurre egiteko duten afektuari eta prestakuntzari buruz ikertzea ere. Era berean, ezaugarri jakin batzuei buruzko ezjakintasun ezagatik izan da. Hala nola, ikastetxeetan egokitzapen-aldia egiteko modua edota irakasleek haurrengan duten eragina, besteak beste.

Aipatutako guztia dela eta, lan honen helburu nagusia egokitzapen-aldiaren eta atxikimenduaren garrantzian sakontzea da, bai ikastetxean, bai familia-eskolaren arteko harremanean, ikasleentzako lotura osasungarria lortzeko. Baita, Euskal Herriko irakasleek aurkeztu den gaiari buruz dituzten nozioak aztertzea ere.

3. MARKO TEORIKOA

3.1. EGOKITZAPEN ALDIA

3.1.1. Definizioa

Egokitzapen-aldia haur guztiek eskolan lehen aldiz sartzen direnean igaro behar duten prozesua da. Aitzitik, ikasleek haien atxikimendu-figurekiko lotura afektiboa hautsi behar dute. Horrela, autonomia pertsonal handiagoa lortzeko aukera izango dute. Baina ume bakoitzaren denborak errespetatzea funtsezkoa da, haur bakoitzak bere erritmoa duelako (De la Cruz eta Moya, 2021).

Prozedura honek erabateko aldaketa dakar ikasleentzat. Hori gertatzen da bertaratzen diren tokia (eskola) guztiz berria delako haientzat, hau da, umeek ezagutzen ez

duten leku bat delako (León, 2009). Gainera, umeez zeharkatu behar duten banaketa fisiko edo espaziala ez ezik, psikologikoa ere bada, babesgabeago eta ezegonkorrago sentitzen direlako (Gervilla, 2006).

Perez (2010) aipatzen duen bezala, egokitzapen-aldia hurrek sentimendu berriak garatzea ahalbidetzen duen prozesua da, hala nola onarpena edota inklusioa. Zentzu horretan, ulertzen da hurrek beren burua gehiago ezagutzen dutela, haien sentimenduei eta emozioei buruz jabetzen direlako (Gervilla, 2006). Hala ere, Ibañez-ek (2010) azaltzen duen bezala, egokitzapen-aldia ikasleek atxikimendu-figuren banaketa afektiboa antzemateko aplikatzen den aldia da. Anton eta Moll-ek (2000), berriz, azaltzen dute prozedura honetan, haurrak eta haien gurasoak haien beharrak asetzen saiatzen direla, hurrek beren beharrak adierazten, autonomia izaten, ikertzen eta beren heldutasun-mailaren arabera harremanetan jartzen jakin arte (Domingo eta Perez-ek aipatua, 2003).

Nabarmendu behar da ez dela hurrek bakarrik sufrituko duten sekuentzia bat. Kasu honetan, gaineratu behar da helduek ere sentipen hori jasango dutela, seme-alabak eskolara joaten diren lehen aldia izango baita. Hori dela eta, senideek eta ikasleek segurtasunik eza eta antsietatea sentituko dute (Gutiérrez, 2010). Baina prozesu honetan, ezin ditugu hezitzaileak ahaztu, haiek ere sufrimendu hori jasaten dutelako. Kontuan izanik haiek direla haurren beharrei lagundu behar dietenak, betiere haur bakoitzaren erritmoari erantzuten bazaio (Gutiérrez, 2010). Hala ere, Cantero-k (2003) egokitzapen-aldia honela definitzen du: *“los días, semanas o meses que los niños tardan en estar de manera emocional, social y escolar adecuada en el centro infantil”*.

Eskola-ingurunean, kontuan izan behar da prozesu honen garaipena edo porrota ez dela behatzen haurrak negar egiten duelako edo ez duelako negarrik egiten. Ibañez-ek (2010) sumatzen du loaren eta elikaduraren asaldura izan dezaketela, edota hunkidura psikologikoak ere izan ditzaketela, baita beldurra, antsietatea, gainerako ikasleen jelsia eta abar ere. Gainera, gerta daiteke haurrak txoko batean isolatzea gelako gainerako ikaskideekin harremanik izan gabe.

3.1.2. Ezaugarriak

3.1.2.1. Egokitzapen aldiaren iraupena

Egokitzapen-aldiak ez du denbora zehatzik haur bakoitzak erritmo desberdina duelako. Izan ere, izan daiteke haur batek egun batzuk behar izatea eta beste batzuek hilabeteak behar izatea egokituta sentitzeko. Hori dela eta, Ortega-k (2010) azaltzen du

ikasleak egokitu egin direla besteekin elkarreragiten dutenean eta seguru sentitzen direnean. Halaber, Ibañez-ek (2010) aipatzen du haurrak behar bezala egokitzen direla honako kasu hauetan: haien ikaskideekin elkarreragiteko gai direnean, espazio sozialean eta indibidualean jokabide lasaiak hartzen dituztenean, jarrera oldarkorrek alde batera uzten dituztenean eta lankideengandik isolatzen ez direnean. Baita haurrak bere lotura afektiboarekiko banantzeagatik sufritzen ez duenean eta, azkenik, ikasgelako eta ikastetxeko espazio guztietan mugitzen direnean.

3.1.2.2. Egokitzapen-aldia koordinatzeko moduak

Ikastetxe bakoitzean, modu desberdin batean aurrera eramaten dute egokitzapen-aldiaren prozesua. Hori dela eta, Pallàs-ek (2013) prozesu hau egiteko lau modu aurkezten ditu.

Lehenik eta behin, egokitzapen mailakatua azaltzen du, non gela bereko haurrak bi taldetan banatzen diren. Era berean, haur horiek ordu desberdinetan joaten dira eskolara. Eta, eskolako lehen hiru egunetan, ikasleak ordu eta erdi joaten dira, non gurasoek ikasgelatik alde egin behar duten. Lehen egunean izan ezik, hogeita hamar minutuz egon behar baitira seme-alabekin. Hala ere, gelako laugarren egunean, bi taldeak biltzen dira eta eskola-ordutegi osoa egiten dute.

Bigarrenik, Pallàs-ek (2013) "*entrada escalonada*" erakusten du. Egokitzapen mota honek ez du gurasoen presentziarik ahalbidetzen, eta egunero haurren kopuru bat integratzean datza, astea amaitzean ikasle guztiak ikasgelan egon arte. Hori eragozpen bat da ikasgelara joaten diren azken ikasleentzat, ez baitute aste hasieran sartu zirenen banakako arreta bera izateko aukerarik izan.

Jarraian, zenbait ikastetxetan egokitzapen-aldiari garrantzi gutxi ematen zaiola adierazten du, izan ere, baliteke haur batzuek egokitzapen-prozesua egiteko aukerarik ez izatea eta eskolako lehen egunetik ordutegi osoan joan behar izatea. Eta, azkenik, "*metodología libre o activa*" adierazten du. Egokitzapen honen lehentasuna ikasleek egokitzapen egokia izateko behar dituzten erritmoak eta denbora errespetatzean datza. Beraz, egokitzapen honek hiruhileko oso bat luzatzeko aukera ematen du. Gainera, ikasleen gurasoak bertaratzea funtsezkoa dela aipatzen du (Pallàs, 2013).

3.1.2.3. Egokitzapen-aldiaren faseak

Oso garrantzitsua da ikastetxean egokitzapen-aldiari hasiera emateko egin behar diren faseak kontuan hartzea. Lehenik eta behin, seme-alaben plazaren eskaera egiten

dutenean aitaren edo amaren artean dagoen lehen harremanarekin egiten dugu topo. Une horretan, funtsezkoa da segurtasun-giro bat sortzea, sentiberak izatea eta eskola-ingurunean lankidetzak eskatzea. Lehen fase hau egin ondoren, ikastetxearen hezkuntza-proiektua argitzeko eta egokitzapen orekatu bat izatearen garrantziaz hitz egiteko bilera bat egiten da, senideak prozedura horretan inplikaturik (Muñoz, d.g.).

Bestalde, maiatzean edo ekainean seme-alabekin ikastetxera joateko egunak jakinarazten zaizkie. Eta, behin irailean eskolako egunak hasita, ikasleen etorrera planifikatu behar da. Horretarako, Muñoz-ek (d.g.) lau fase desberdinetan banatzen du.

Lehenengo fasea elkarrizketa pertsonalaren ondorio da. Bertan, haurren datu guztiak biltzen dira eta ikasle horren fitxa bat egiten da. Txosten horretan, izen-abizenak, helbidea, jaiotze-data, telefonoa eta abar ematea komeni da. Hau da, umeen datu esanguratsuenak. Elkarrizketa hori egin ondoren, bigarren fasea etapako bilera orokor bati buruz dihoa. Batzarra ikastetxea hasi eta denbora gutxira egiten da, eta bilera horren helburuak, Muñoz-en (d.g.) arabera, honako hauek dira: haurren harrera progresiboki planifikatzea eskolako lehen egunetan, ikastetxearen banaketa- eta funtzionamendu-arauak zehaztea eta familia-lankidetzarako alternatibak antolatzea. Baina baita ikastetxearen zereginetan eta beharretan ere.

Hirugarren fasean, eskolako lehen egunetan daude haurrak. Fase honetan, funtsezkoa da ikaslearen lotura afektiboa eskolara semearekin edo alabarekin joatea eta denbora jakin bat geratzea harekin eta ikaskideekin behatzeko eta haiekin jolasteko. Apurka-apurka, ikasgelan semearekin edo alabarekin egoten den pertsonak erretiratu egin behar da, haurrak gelan bakarrik arazorik gabe geratzea lortu arte. Horretarako, garrantzitsua da hasierako asistentzia-egunak ondo planifikatzea eta kontuan hartzea egunero hiruzpalau haur joango direla, egokitzeko zailtasunen eta lagunen arabera, hau da, elkar ezagutzen duten haurrak egun berean sartzea gomendatzen da. Gainera, pixkanaka-pixkanaka joan daitezke, ordutegi osoa bete arte (Muñoz, d.g.).

Azken fasean, eskolako lehen egunetan landu beharreko dinamikei buruz hitz egiten da. Kasu honetan, ikasleak hezkuntza-ingurune berrira egokitzea sinplifikatzea ezinbestekoa da. Beraz, ingurunea abegikorra eta segurua izatea oso garrantzitsua da, haurrak bere burua estimatua senti dezan eta bizi beharko dituen egoerei aurre egin ahal izan diezaien (Muñoz, d.g.).

3.1.2.4. Haurren faseak egokitzapen-aldian

Lopez (2007) azaltzen duen bezala, egokitzapen-aldian haurrak hiru fase ezberdinetatik igarotzen dira.

Lehenengo fasea, protesta-faseari dagokio eta aldi hau haurrak bakarrik geratu direla eta arriskuan daudela antzematen dutenean hasten da. Gainera, fase hau noizean behin kasketak edukitzeagatik deskribatzen da. Aldi berean, beren irakaslearen arreta-deiak ukatu ohi dituzte, eta gorrotoz erantzuten diete irakasleek eskaini nahi dieten laguntzari. Hori dela eta, Lopez (2007) jokabide ohikoenak fase honetan, honako hauek direla aipatzen du: arreta-deiak, familia bilatzea eta zaintzari uko egitea.

Bigarren fasea, anibalentzia-fasea da. Egunak aurrera doazenean, ikasleek indarra galtzen dute haien protestetan. Horregatik, ikaskideekin harremanetan hasten dira eta gelako zereginetan laguntzen dute. Fase hau, astebete edo hilabete bateko denboralizazioa du (López, 2007). Aitzitik, Cantero-k (2003) ikasleek fase honetan erakutsi ohi dituzten hainbat jarrera ezberdin erakusten ditu. Esate baterako, ondo egon daitezkeela eta, bat-batean, antsietatea adieraz dezaketela azaltzen du. Edota, jardueretan lankidetzan aritzea eta axolagabe adierazi zereginaren aurrean.

Azken fasea, egokitzapen-fasearekin zerikusia du. Ikasleak egokitu egiten dira, aurreko faseak gaintu dituztelako. Gainera, ikasgelako errutinetan integratzen hasten dira eta eguneroko jardueretan parte hartzen dute. Era berean, haurrak pozik joaten dira eskolara, zoriotsu jartzen dira irakaslearekin topo egiten badute, behar bezala lo eta jan egiten dute, ... (López, 2007).

3.1.2.5. Ikasleen portaerak

Aurreko atalean aipatutako hiru faseetan zehar, ikasleek portaera desberdinak izaten dituzte, Ibañez-ek (2010) planteatzen duen bezala: portaera somantikoak (sukarra, elikadura-arazoak, loaren alterazioa, ...), portaera psikikoak (antsietatea banatze egoera dela eta, beldurra, ardurra, abandonu-sentimenduak, ...) eta portaera afektiboak eta sozialak (negarrak, erasoak, sentimenduen errepresioa, jokabide problematikoak, ...).

Aitzitik, Gutierrez-ek (2010) uste du haurrek hainbat modutan adieraz ditzaketela haien jokabideak. Alde batetik, etsipenezko egokitzapena azaltzen du, non adierazten duen haurrak denbora guztian kasketaldiekin egotetik egokitzapen triste batera igarotzen direla. Beraz, jokabide hau ez da portaera positibotzat hartzen. Horregatik, seme-alabekin gertatzen dena gurasoekin ahalik eta azkarren tratatzea oso onuragarria dela adierazten du, onarpenerako irtenbide mesedegarri bat bilatu ahal izateko. Bigarrenik, egokitzapen aktiboa

azaltzen du. Bertan, ikasleek hasierako ezinegona ordezkutzen dute, jolasen eta jardueren bitartez. Eta, azkenik, egokitzaileen kolaboratzailea aurkezten du, jokabide egokiak izateagatik eta behar bezala parte hartzeagatik irudikatzen dena.

Ikuspegi orokorrago batetik, Sanchez-ek (2007) haurrek izan ditzaketen askotariko jokabideak nabarmentzen ditu. Lehenik eta behin, negarrari buruz hitz egiten du, non haurren erreakzio ohikoenetako bat den. Era berean, Domingo-k (2014) negarra lehen egunetan zehar kentzen zaiela azaltzen du, izan ere, haien ikaskideak eta ikastetxeko helduak ezagututa, jokabide hori murriztu egiten da. Jarraian, kasketaldiak aurkitzen dira. Jokabide hau, umeei egoera bat etsigarri zaienean erakusten dute, hala nola ikastetxean sartzen direnean edota haien atxikimendu-loturatik banatzen direnean (Sánchez, 2007).

Aldi berean, Sanchez-ek (2007) gaitzespen-jokabideak erakusten ditu. Jokabide hauek irakasleak bereizteko estrategiak dira, haiekin tratu fisikorik ez izaten saiaturaz. Hari beretik, hurbilketa-jokabideak aurkezten ditu, non haurrak irakasleengana hurbiltzen diren beren oinarrizko premiak asetzeagatik. Seigarrenik, esfinterrak kontrolatzeko zailtasuna azaltzen du; izan ere, zailtasun neurologiko bat duelako edo haurra protesta gisa txizatzen delako sor daitekeela adierazten du. Ideien ordena berean, Sanchez (2007) jokabide erregresiboak erakusten ditu, arreta erakartzea helburu dutenak. Azkenik, hizkuntzaren gabezia azaltzen da, haurrek ezagutzen ez duten helduarekiko gaitzespenetat hartzen dena. Horretarako, kanpotik aldentzen dira, haien barnealdean babesten dira eta irakasleek eskaintzen dizkieten proposamenak onartzen ez dituzte.

3.1.3. Helburuak

Edozein hezkuntza-prozesutan ikasleen ikaskuntzaren garapena bideratuko duten helburuak zehaztea ezinbestekoa da, etapa bakoitzean jarraitu beharreko orientazioak zeintzuk diren jakiteko. Aldi berean, gaineratu behar da helburuek zehatzak, benetakoak eta adin horretako haurren ezaugarri psikoebolutiboak kontuan hartuta izan behar direla (Rodríguez, 2009).

Hori dela eta, prozedura honen helburu nagusia ikasleak esparru emozionalean lasai eta seguru egon daitezen saiatzea da. Betiere, ezaugarri afektiboak eta psikologikoei erreparatzen bazaie, eskolatzaileen lehen mailako egunetan agertzen den arazoa murriztuz, haurrak haien atxikimendu-loturetatik banatzen direnean (Méndez et al., 2010).

Perez-ek (2010), berriz, funtsezko helburu hauek kontuan hartzen ditu:

- Haurrak eskola-eremura modu mailakatu, moderatu eta eraginkorren egokitu daitezen lortzea.
- Irakasleek, ikasleek eta senideek lankidetzan parte hartzeko jarduerak sortzea.
- Eskola-testuingurua senideei hurbiltzea eta egungo eredu didaktikoak partekatzea.
- Senideek Haur Hezkuntzari buruz dituzten aurretiazko ezagutzak aldatzea.
- Irakasleen eta senideen artean elkarrizketa arinak sortzea.
- Bizipen positiboak sortzea, eskola-ingurunean trebetasun eraginkorrak sortzeko aukera emango dutenak.
- Ikasleek autonomia, autokontrola, motibazioa, beren buruarekiko konfiantza, jakin-mina, lankidetzeta eta enpatia gara ditzaten lortzea.

Bestalde, De la Cruz eta Moya (2021) helburu nagusia ikasleak gizarteratzea, integratzea eta egokitzea dela adierazten dute, negarra, oldarkortasuna, beldurra eta antzeko jokabideak saihesteko. Baina, Gutierrez-ek (2010) giro seguru eta afektiboa eskaintzearen eta giro bizigarria eraikitzearen garrantzia azaltzen du. Azkenik, Rodriguez-ek (2009) honako helburu hauen berri eman zituen: ikasleak taldera, gelara eta, batez ere, testuinguru berrira egokitzea. Ikasleei ikasgelan autonomia sustatzeko estrategiak ematea eta, azkenik, ingurune berriarekiko portaera onuragarriak sustatzea eta haurren esfinterrak kontrolatzen laguntzea.

3.2. ATXIKIMENDUA

3.2.1. Definizioa

Atxikimenduaren teoria John Bowlby-k eraiki zuen hirurogeiko hamarkadan. Lotura afektibo hau haurren bizitzako lehen hilabeteen ezartzen da, eta bertan pertsonen arteko lotura afektiboek eta emozionalek duten garrantzia adierazten da, batez ere gurasoen artean (Lantarón, 2014).

Nabarmendu behar da atxikimendua ez dela erditzearekin edo edoskitzearekin amaitzen den prozedura bat, izan ere, giza existentziaren harreman afektibo guztien oinarria da (Moneta, 2014). Zentzu horretan, ulertzen da, Hernandez-ek (2017) baieztatzen duen bezala, haurrak ez lirakeela gai izango bizirik irauteko beren zaintzaileekin atxikimendu-loturarik izan gabe, bizitzako lehen urteetan gurasoen laguntza oso garrantzitsua baita haurrak emozionalki eta fisikoki artatuta egon daitezen. Gainera, Ortega

(2010) aipatzen duen bezala, atxikimendu-loturekin lotuta egon daitezkeen sentimenduak honako hauek izan daitezke: segurtasuna, gozamina, larritasuna, etab.

Aurretik esandakoa kontuan hartuta, Sierra-ren (2006) arabera, bi urtetik aurrera, bizipen sozio-emozionalen gorakadak eta gaitasun kognitiboen hazkundeak atxikimendu-adierazpenarekiko lotura afektiboak jokabide-ikuspegitik adierazpen-ikuspegira igarotzea eragiten dute. Horregatik, atxikimendu-loturen esperientziek itxaropenak, atribuzioak eta nozioak sortzen dituzte besteen portaerari eta lotura afektiboari dagokienez (Cantón eta Cortés, 2000).

Bestalde, Bowlby-k (1989) honela definitzen du kontzeptu hau: *“el proceso por medio del cual los niños establecen y mantienen una relación especial con otro individuo al que consideran mejor capacitado para enfrentarse al mundo”*. Kächele-k (1993), berriz, amaren eta infantearen arteko elkarketen ondorioz lotura psikologiko hori areagotu egiten dela azaltzen du. Gainera, haurrei segurtasuna ematen die, zaintzaileengandik banatzeko eta ingurunea ikertzeko.

Ideien ordena berean, adierazi behar da lotura afektibo hori eguneroko lotura baten ondorio dela, non hurrek lotura berezia sortzen duten zaintzen duen gizabanakoarekin. Eta, hazten doazen heinean, hurrek beren ingurune soziala eta afektiboa handitzen dute, eta, beraz, atxikimendu-lotura berriak sortzen dituzte. Hau da, zaintzailearen figura nagusiaz gain, hurrek segurtasun- eta ongizate-iturri bat hauteman dezakete beste pertsona batzuegan (Sierra eta Moya, 2012).

Azkenik, Lopez-ek (1990) hurrek atxikimendu-figura bat baino gehiago izatea mesedegarria dela adierazten du, lagungarriak izan baitaitezke jeloskortasunean, imitazio bidezko ikaskuntzan eta estimulazio heterogeneoan eta aberatsean. Cantero-k (2003), aldiz, lehen urtearen bigarren erditik aurrera hurrek lotura zehatz batzuen aldeko lehentasuna adierazten dutela zehazten du, ezagutzen ez dituzten pertsonari uko eginez. Hori dela eta, atxikimendua eta horren kalitatea dira elkarren arteko harremanen ondorioak.

3.2.2. Atxikimendu motak

Ainsworth eta Bell-ek (1970) *“La Situación del Extraño”* izeneko proiektu esperimental bat sortu zuten, ama baten eta bere semearen arteko lotura afektiboa aztertzeko, lotura afektiboak esplorazio-jokabidearen euskarri gisa jarduten duela oinarritzat hartuta. Eta, ondorioz, haien arteko banaketak ondorio psikologikoak eta fisiologikoak eragiten dituzte (Dávila, 2015).

Esperimentu honen ondorioz, Ainsworth-ek haurren portaera ezberdinak deskubritu zituen. Beraz, hiru atxikimendu-eredu zehaztu zituen: atxikimendu segurua, ekiditezko atxikimendua eta atxikimendu ansioso-anbibalentea. Baina, Main eta Solomon (1986) atxikimendu desantolatua proposatu zuten.

3.2.2.1. Atxikimendu segurua

Atxikimendu segurua duten haurrak zaintzaileak laguntza seguru gisa erabiltzeko gai dira, egoera larri batean daudenean. Izan ere, zaintzaileek haien beharrak asetzen dituztela jakitun dira eta beren egoera emozionalari erantzuten diotela (Rodríguez, 2016). Era berean, Repetur eta Quezada-k (2005) adierazi zuten ama banatzen zenean, haurraren ikerketa-maila murriztu egiten zela eta hunkituta agertzen zirela. Baina, ama itzultzen denean, harengana hurbiltzen direla, kontaktu fisikoa izateko eta ikertzen jarraitzeko.

Halaber, Aizpuru-k (1994) atxikimendu-mota hau amaren sentsibilitateagatik, pertzepzioagatik eta esku-hartze zuzenagatik sortzen dela adierazten du. Gainera, erantzun sendoak eta egokiak ematen zaie haurren jarraibideei, aldibereko elkarrekintzak lortzen baitituzte. Delgado-k (2004), AEB-etan egindako hainbat azterlanen bidez, atxikimendu seguruaren erregulartasuna haurren %65-70-ekoa dela aipatzen du.

Ainsworth-ek (1978, Garrido-n aipatua, 2006) dioen bezala, "*La Situación del Extraño*" izeneko esperimentuan atxikimendu segurua duten haurrengan gehien errepikatzen diren emozioak larritasuna da, amaren banantzearen aurrean, eta lasaitasuna lotura afektiboa itzultzen denean. Eta, amaren eta semearen arteko elkarrekintzan zehar, konfiantza, segurtasuna, lasaitasuna, gozamina, poza eta afektibitatea adierazten dute. Aldiz, Muris, Mayer eta Meesters-en arabera (2000, Garrido-n aipatua, 2006), atxikimendu segurua duten hurrek erraztasun handiagoa erakusten dute haserrea onartzeko, kontrolatzeko eta tentsio-egoeraren emaitzak ikertzeko.

3.2.2.2. Ekiditezko atxikimendua

Ekiditezko atxikimenduari dagokionez, atxikimendu hau duten hurrek mesfidantza sentitzen dute beren lotura afektiboetatik jaso dezaketen laguntzaren aurrean, atxikimendu-loturen aldetik hautematen duten gaitzespenaren ondorioz. Hortaz gain, ez dute interesik erakusten banantzearen eta larritasuneko gertaeretan zaintzailearekin berriz elkartzeko direnean. Kontuan hartu behar da lotura afektiboa urruntzen edo itzultzen denean ez dutela minik edo hurbiltzeko beharrik adierazten. Hau da, atxikimendu-loturarekiko axolagabetasuna adierazten dute (López eta Ramírez, 2005).

Gainera, amak haurrarekin lotura bilatzen duenean, haiek hurbilketa hori ukatu egiten dute. Atxikimendu mota hau AEB-en ikasitako haurren %20-k dute. Gainera, Ainsworth-ek atxikimendu hau zuten haurrek zailtasun emozionalak zituztela sumatu zuen (Delgado, 2004).

Ainsworth-en arabera (1978, Garrido-n aipatua, 2006), ekiditezko haurrek dituzten emozioak haserre eta lasaitasun falta dira ama joan eta itzultzen denean. Hori dela eta, amak eta semeak elkarri eragiten diotenean, haurrak banaketa eta saihezketa adierazten du. Mikulincer-ek (2003, Garrido-n aipatua, 2006), berriz, haurrak autosufizientzia ezartzen du eta besteeiko urrutze emozionalari lehentasuna ematen dio.

3.2.2.3. Atxikimendu ansioso-anbibalentea

Atxikimendu ansioso-anbibalentea duten haurrek ezinegonaz erantzuten diote banaketari eta lotura afektiboa itzultzen denean, protesta-, haserre- eta gaitzespen-keinuak izaten dituzte (López eta Ramírez, 2005). Haur hauek kezkatuta egoten dira amaren egoera dela-eta, horregatik, ia ez dute esploratzen, antsietatea eragiten baitie (Gago, 2014). Haurraren amari edo zaintzaileari dagokionez, eskuragarri dago noizean behin. Horren ondorioz, haurrak joera handiagoa du banatzeko orduan antsietatea sentitzeko eta ingurunea esploratzean beldurra sentitzeko (Dávila, 2015).

Atxikimendu mota hau duten haurrek beldur handiagoa dute estimulu indartsuen aurrean, eta atxikimenduan segurtasunik eza, hurbiltasun premia handia, larritasuna, haserrea, eta lotura afektiboa itzultzen denean frustrazioa eta kezka adierazten die (Kochanska, 2001, Garrido-n aipatua, 2006).

3.2.2.4. Atxikimendu desantolatua

Atxikimendu hau Main eta Solomon-ek (1986) sortu zuten, aurreko atxikimenduekin bat ez zetozen infanteak definitzeko.

Atxikimendu mota hau tratu txarrak edota abusuak jasan dituzten haurrek dute, gurasoek arduragabekeriako jokabideak izan dituztelako (López eta Ramírez, 2005). Molero et al. (2011), berriz, atxikimendu desantolatua duten haurrek abuzuzko portaerak dituztela aipatzen du. Era berean, beldur handia dute lotura afektibo bat ez lortzeari.

Arestian azaldutakoa dela eta, haurrak jokabide-arazoak sortuko ditu, hala nola defentsarako portaerarik gabekoak, oldarkorrak eta autolesioak (Fonagy, 1993, Repetur eta Quezada-n aipatua, 2005). Hortaz aparte, Rodriguez (2016) azaltzen du, haurrek beren

atxikimendu-loturara hurbildu nahi direnean, berak larritasunez erantzuten diola. Eta, horrek beldurra eta ezespena eragiten die haurrei. Izan ere, gurasoak ez daude haurrari segurtasuna eta laguntza emateko gai.

3.2.3. Ezaugarriak

3.2.3.1. Lotura afektiboaren garapena

Lotura afektiboa hainbat faktoreren bidez garatzen da. Kasu honetan, Lantaron-ek (2014) hiru egoera desberdin aurkezten ditu, amaren eta semearen edo alabaren arteko harreman afektiboa hasteko moduan eragina dutenak. Era berean, atxikimendu-lotura haurra jaio aurretik hasten dela aipatzen du.

Lehenik, haurdunaldiko harreman afektiboa azaltzen du, non ama haur ideala bistaratzen hasten den. Hori dela eta, semea edo alaba jaiotzen denean berak idealizatu duenarekin alderatzen du, eta berak idealizatu duenarekin bat etorritz gero, lotura afektiboa oso goiz hasten dela aipatzen du. Aldiz, haurra ez badator amak lehenago idealizatu duenarekin, lotura afektiboa garatzeko denbora gehiago beharko du, amak bere ametsaren galera konpondu behar duelako. Bigarrenik, erditzean izandako lotura afektiboa azaltzen du. Etapa honetan, erditzea ona izan den ala ez eragina du, amaren atxikimenduaren prozedura oztopatu baitezake. Amak erditzea menderatu badu, ordea, lagundu egiten dio konfiantza izaten semea edo alaba zaintzeko orduan, eta lotura afektiboa errazago gertatzen da. Aitzitik, erditzea bortitza izan bada eta semearengandik banandu behar bada, lotura afektiboak denbora gehiago behar du sortzeko (Lantarón, 2014).

Azkenik, erditu ondoren sortzen den lotura afektiboaren garapena azaltzen du. Aldi horretan haurra jaio ondoren alerta-aldi bat dagoela erakusten da, ordubete irauten duena. Horrek amarekin harreman goiztiarra hastea ahalbidetzen du. Gainera, etapa honetan haurrak behatu, presentzia bisuala izan eta hitzei aurpegia mugi diezaiekeela adierazten da. Aldi berean, ama guztiek berdin jokatzeko dutela ikusi zen: lehenik, haurraren gorputz-adarrak ukitzen dituzte hatz-mamiekin, gero, bizkarra ukitzen diote esku osoarekin eta, azkenik, besarkada bat ematen diete (Lantarón, 2014).

3.2.3.2. Atxikimenduaren garapenean eragina duten faktoreak

Lopez eta Ramirez (2005) autoreek atxikimenduaren garapenean eragina izan dezaketen faktoreak aurkezten dituzte. Horretarako, alde batetik, zaintzailearen faktoreetan, eta, bestetik, haurraren faktoreetan bereizten dituzte.

Zaintzailearen faktoreei dagokienez, loturaren kalitatea, amaren nortasuna eta amaren depresioa ezagutarazten dituzte. Hiru faktore horiek oso garrantzitsuak dira

haurrekiko lotura afektiboa sortzeko orduan. Hala ere, lotura afektiboaren kalitateak eragina du zaintzaileak seme-alabaren seinaleak hautemateko duen sentibilizazio-mailagatik. Gainera, alde handia dago atxikimendu segurua, ekiditezko atxikimendua eta atxikimendu ansioso-anbibalenteen artean. Izan ere, atxikimendu segurua duten haurrek, gogaituta daudenean, beren zaintzaileek berehala laguntzen diete. Aldi berean, atxikimendu segurua duten haurren zaintzaileak inplikaturik daude eta haurraren beharrei erantzuten diete. Aitzitik, ekiditezko atxikimendua duten haurrek, zaintzaileak ez du sentiberatasun handirik umeen beharrezkoenak. Hala ere, atxikimendu ansioso-anbibalenteen amak noizean behin egoten dira haien zaindariak (López eta Ramírez, 2005).

Amak duen nortasuna atxikimenduaren garapenean eragiten duten beste faktore garrantzitsu bat da. Autonomoak diren amen kasuan, beren buruarengan konfiantza duten, independenteak, baikorrak, amultsuak eta oldarkorrak ez diren amen kasuan, atxikimendu-harreman segurua dute seme-alabekin. Aitzitik, jaio aurreko aldiaren antsietatea duten amek atxikimendu ez-segurua garatzen dituzte 12 hilabete inguruan (Del Carmen eta al., 1993). Baina garrantzi handikoa da amaren depresioa kontuan hartzea, izan ere, sentiberatasun gutxiago amak dira, eta amaren eta semearen arteko elkarrengain txikia dute. Horregatik, atxikimendu ez-segurua garatzen dituzte (López eta Ramírez, 2005).

Eta haurraren faktoreei dagokienez, kontuan hartu behar dira izaera, desgaitasun baten presentzia eta goiztiartasuna. Umeen izaera, sentiberatasun gutxiago eragin ditzake lotura afektiboetan, haurraren suminkortasunaren eta emozionaltasun negatiboaren ondorioz. Desgaitasuna duten haurrek, ordea, atxikimendu segurua lortzeko aukera gutxiago dute. Hala ere, seme-alaben desgaitasuna onartzea lortzen duten gurasoek atxikimendu segurua garatzen lortzen dutela azaltzen da (López eta Ramírez, 2005). Eta, goiztiartasunari dagokionez, amaren faktoreak dira atxikimendu seguruaren garapenean garrantzi gehien dutenak, gurasoen zaintza gehiago behar dutelako. Horrek, batzuetan, atxikimendu ez-segurua eragin ditzake, gurasoen egoera horietan jasaten duten estresa dela eta (Amar et al., 2009).

Beste ideia-ordena batean, Cantero-k (2003) atxikimenduaren kalitatean eragina duten faktoreak hiru talde ezberdinetan bereizten ditu. Lehenik eta behin, gurasoen-ezaugarriak azaltzen dizkigu, non Bowlby (1989) hurrengokoa adierazten duen: *“Existen, pruebas clínicas de que el sentimiento de una madre por su bebé y la conducta mostrada hacia él están también profundamente influidos por sus anteriores experiencias personales, sobre todo, por aquellas que tuvo y que todavía puede estar teniendo con sus propios padres”*. Horregatik, Cantero (2003) aipatzen du mesedegarria litzatekeela haren

atxikimendu-historiari buruzko ebaluazio bat egitea haurra jaiotze aurretik, haien arteko alderazioak saihesteko. Bigarrenik, Cantero-k (2003) haurren ezaugarriak azaltzen ditu. Ezaugarri horietan kontuan hartzen dira, besteak beste, jaiotzearen goiztiartasuna, erditzeko konplikazioak edota jaiotzearen urritasunak. Era berean, bigarren talde honetan haurren izaera ere sartu behar da, izan ere, suminkorragoa bada, konplexutasun handiagoa sortzen du zaintzailearekiko elkarreraginean.

Azkenik, testuingurua kontuan hartu behar da, gizarteak eragina baitu gurasoen seme-alabei ematen dieten zaintzan. Hori dela eta, oso garrantzitsua da ingurune hurbileko pertsonen laguntza emozionala, izan ere, estresa izanez gero, oso posible da segurtasunik gabeko atxikimenduak garatzea. Eta, gizarte-laguntza izanez gero, estresa murriztu eta sentsibilitatea handitzen da (Cantero, 2003).

3.2.3.3. Banandu ondorengo haurren dolu-prozesuaren faseak

Bowlby-k (1979) hiru faseetan banatzen du haurrak duen prozesua, bere lotura afektiboarekiko banaketaren ondoren.

Lehenengo fasea protesta-faseari dagokio, ordu batzuetatik egun batzuetara iraun dezakeena. Horregatik, haurra kasketatik lasaitzera igarotzen da. Baina, lasaitzea lortu arren, urduri egoten da bere lotura afektiboa ez dagoelako. Hori dela eta, bere lotura afektiboa itzultzea nahi du, eta, bere desira hori itzultzen ez dela ikustean, haurra etsipen-fasean sartzen da. Fase honetan, badirudi haurrak ez duela bere atxikimendu-figura gogoratzen. Eta, bere lotura afektiboa bere bila itzultzen denean, interesik gabe agertzen da eta noizbait ez duela ezagutzen transmititzen du. Fase horretara iristean, haurra atxikimendurik gabeko fasean sartzen da. Behin fase honetan sartuta, dolua ebazteko fase bat erakusten du galeraren aurrean. Aldi berean, egokitzeko estrategia etologiko bat erakusten du, bere lotura afektiboa modu osasungarrian berregiteko aukera ematen diona. Edo, are gehiago, beren jokabide sozialean eragina izango duten atxikimendu berriak sortzen dituzte (Calle, 2012).

Hala eta guztiz ere, kontuan izan behar da ez direla beti hiru faseak garatzen, haurrek haien bizi-zikloan bizi dituzten zirkunstantzien araberakoa baita. Esate baterako, abandonua, haurren tratu txarrak, pobrezia, hezkuntzarako aukera-desberdintasuna, etxebizitza eta gizarte-ongizatea (Barudy, 2001).

3.3. HAURREN ATXIKIMENDUAREN DETEKZIOA ETA ESKU-HARTZEA

3.3.1. Atxikimendu mota hautematen duten ikasleen portaerak

Ikasleek beren familia-bizitzan ikasi dituzten harremanak errepikatzeko joera dute ikastetxean. Adierazi behar da hamar hilabetetik aurrera haurren bizipen afektiboak zabaldu egiten direla, eta, beraz, haurrek figura subsidiarioak izatea ahalbidetzen dela. Figura mota horiek balioa dute haurren bizi-zikloan, lotura afektibotik aldentzen direnean segurtasun emozionala aurkitzeko aukera dutelako (Bowlby, 1989).

Gauzak horrela, Sierra eta Moya-k (2012) estimulatzeko ari diren atxikimendu mota nola identifikatu behar diren erakusten digute, ikasgelan izaten dituzten jokabideen arabera. Gainera, irakasleek portaera horiek nola interpretatu behar dituzten aipatzen dute.

Ezagutzera ematen diguten lehen jokabidea “*Niños que se sienten seguros en el aula*”-ri buruz dihoa. Kasu honetan, haurrak beren lotura afektiboetatik banandu behar diren lehen aldietan protesta-jokabidea izaten dutela azaltzen digute. Baina irakaslea figura sentikor gisa ikusten dutenean eta ingurunea ezagutzen dutenean, hurbiltasun fisikoa eta emozionala nahi dute. Hau da, begiradaren bidez irakaslearekin elkarreragina bilatzen dute, eta, gainera, ikaskideekin harremanetan hasten dira. Gainera, haurren eskaerak koherenteak dira ikaskideen eta irakaslearen erantzunetik gertakariekin eta erreakzioekin (Sierra eta Moya, 2012). Nabarmendu behar da hori gertatzen dela haur horiek ulertzen dutelako beste heldu batzuek ere berdin joka dezaketela, eta, beraz, haiengandik debozioa, segurtasuna eta onarpena jasotzea espero dutela (Marrone, 2009).

Horregatik, irakasleek egoki interpretatzen dituzte haurren eskaerak eta erreakzioak. Era berean, haurrek kognitiboki eta afektiboki lotu dutenarekin pozik sentitzen dira. Horrek elkarreragin gehiago sortzen ditu irakaslearen eta ikaslearen artean, modu naturalean. Atxikimendu-loturarekin berriz topo egiteko unean, berriz, lasai eta konfiantzaz agertzen dira (Sierra eta Moya, 2012).

Jarraian, Sierra eta Moya-k (2012) ikasleek ikasgelan dituzten jokabideen arabera estimulatzeko ari diren atxikimendu mota identifikatzeko beste jokabide bat aurkezten digute. Kasu honetan, “*Niños invisibles en el aula*” buruz dihoa. Haur horiek ekiditezko atxikimendua dute, atxikimendu-loturak sentiberatasunik gabeak izan direlako eta ez dietelako haien beharrei erantzuten. Hori dela eta, eskolara sartu eta gurasoengandik aldentzen direnean, ez dute antsietaterik ezta kasketaldirik erakusten. Aldi berean, ez dituzte irakaslearen arreta-deiei kasurik egiten eta ez dute irakaslearen laguntza eskatzen egoera zailtan.

Ikasleen jokabide horien ondorioz, irakasleek oso azkar egokitu direla interpretatzen dute. Baina, modu lasaiago batean aztertzen badute, guztiz kontrakoa dela ikus daiteke. Hala ere, haur horiek bakarrik lan egiten dute eta oso azkar frustratzeko joera dute. Beraz, garrantzitsua da ulertzea zergatik egiten zaien konplexuak ezarritako zeregin ezberdinak: azaldutako zereginak haurrak oraindik ez dituen gaitasunak behar dituztelako, oso lan zailak direlako, ez dituzte jarraipenak ulertu, ...

Sierra eta Moya-k (2012) ikasleen atxikimendu mota hautematen duten hirugarren portaera "*Los niños que no saben si pueden confiar*" buruz dihoa. Jokabide hau atxikimendu ansioso-anbibalentea duten haurren ondorio da, ez dakitelako noiz eta zeren mende dauden. Jokabide horren ondorioz, babesa bilatzen dute, baina, bestalde, arbuioa eta frustrazioa erakusten dute. Haur hauek etengabeko alertan daude, eta, horregatik, beldur dira irakaslea ustekabekoa izango ote den. Egoera horiek direla eta, desorientatuta agertzen dira behar duten babesa eta laguntza lortzeko moduari dagokionez. Hau guztia laguntza eta segurtasun eskaera gisa interpretatu behar dute irakasleek. Horretarako, eguneroko errutinak eta jarduerak bitartekari egokiak dira.

Azkenik, "*El niño asustado*" azaltzen da. Hau, atxikimendu desantolatua duten haurrei zor zaie, abusoak eta tratu txarrak jaso dituztelako. Beraz, beldurra agerian uzten dute. Berebiziko garrantzia du detekzio goiztiarrak eta hezkuntza-ingurune arduradun guztien baterako lanak, izan ere, hurrek ikastetxea leku seguru gisa ikusi behar dute (Sierra eta Moya, 2012). Gainera, irakasleekin duten harremana problematikoa da, ez direlako haietaz fidatzen. Haur horiek ahalguztidunak eta jakintsuak direla dirudi, zaila egiten zaielako ezer dakitela onartzea (Geddes, 2017).

3.3.2. Irakaslea atxikimendu figura-gisa eta hurrengan duen eragina

Irakasleek funtsezko zeregina dute haurren zaintzan. Bowlby-k (1969, Moreno-n aipatua, 2010) banantzean gurasoen rola betetzen duen edozein pertsonari atxikimendu subsidiarioko figura gisa izendatzen zaiola aipatzen du.

Figura subsidiario bezala izendatzeko, Ainsworth-ek (1989, Moreno-n aipatua, 2010) atxikimendu-erlazioen bat sortzeko kontuan hartu behar diren bi irizpide garrantzitsu aipatu zituen. Alde batetik, estres-uneetan haurrei ematen zaien zaintza eta, bestalde, haurrei ematen zaien arreta, segurtasuna eta lasaitasuna lortzeko. Hala ere, Howes-ek (1999, Moreno-n aipatua, 2010) azaltzen du haurrak irakasleekin lotura afektibo bat izaten hasten diren unean, beraiek badutela gurasoekin duten harremanari buruzko barne-eredu bat. Horregatik, haiekin duten atxikimenduaren antzeko prozedura kopiatzeko joera dute.

Hala ere, Moreno-k (2010) aipatzen du haurrek irakasleekin duten harremanak larritasun handiagoz eragiten diela jokabide sozialei.

Zentzu horretan, irakasle-ikaslearen harremanak sortzeko irakaslearen alderdi garrantzitsuak kontuan hartzeko beharra ulertzen da. Alderdi horiek beste batzuekin harreman berri bat hastean izan duten harreman pertsonalean oinarritzen dira, haien historia indibidualean eta lotura horietan izandako esperientzian (Kesner, 2000, Moreno-n aipatua, 2010). Baina, era berean, oso garrantzitsua da irakasleek eskola-giro positiboa sortzea, haurrek emaitza hobekak izan ditzaten esparru akademikoan, izan ere, giro positiboa sortzeari esker, garapen positiboa sustatzen da beste pertsona batzuekiko loturetan. Irakasleek haurren garapen sozioemozionalean eragina dutelako (Moreno, 2010).

Laguntza emozional segurua dituzten eta irakasleekin nolabaiteko atxikimendua duten haurrek emaitza akademiko hobekak izaten dituzte normalean, eta gainerakoekin harremanetan jartzeko gaitasun handiagoa dute (Andersson et al., 1981; Pianta et al., 1997, Moreno-n aipatua, 2010). Ildo beretik, irakasleekin harreman positiboak dituzten eta maila akademiko altua duten haurrek erraztasun handiagoa dute ikaskideekin sozialki jokatzeko (Howes eta Smith, 1995, Moreno-k aipatua, 2010). Howes-ek, Hamilton-ek eta Matheson-ek 4 urteko haurrekin 1994an egindako ikerketa batean behatu zen irakasleekin atxikimendu segurua zutenek lotura sozial hobekak zituztela ikaskideekin, besteekin sentikorragoak, lagunkoiagoak eta ez hain gatazkatsuagoak direlako (Moreno, 2010). Gauzak horrela, irakasleek haurren atxikimenduan atxikimendu-figura gisa duten garrantzia ikusten da.

3.4. ATXIKIMENDUAREN GARRANTZIA EGOKITZAPEN ALDIAN

Oso garrantzitsua da egokitzapen-prozesua modu egoki batean eraikitzea, haurrak ikastetxeetan integratzean biziko duen banantzearen aurrean. Prozesu horrek eragin positiboa edo negatiboa izango duelako eskolatze osoan zehar eskolarekiko, gizarte-harremanarekiko eta ikaskuntzekiko duten jarreran, haurrek ulertzeko duten moduaren arabera (Muñoz, d.g.).

Hori dela eta, senideek eta irakasleek haurrak egokitzapen-aldi egoki bat sortzeko ardura dute, atxikimendu-figuraren lotura afektibo oso sendoarekin joaten baitira ikastetxera. Horrek esan nahi du, umeei sufritzea eta ezinegona sentitzea, ikastetxean abandonatuta sentitzen direlako haien lotura afektiboa galduko dutela pentsatzeagatik. Horregatik, ikastetxean sartzen direnean oso aldaketa handia sumatzen dute, familia-inguruetik ateratzen direlako eta beste haurrekin konfiantzazkoak ez diren beste espazio batean erlazionatu behar direlako (Muñoz, d.g.).

Sroufe-k (1983) atxikimendu-loturak eta eskola aztertu zituen. Bertan ondorioztatu zuen atxikimendu segurua duten hurrek eskolara egokitzeko erraztasun handiagoa dutela, malgutasunari eta autoestimuari dagokienez balorazio hobekak adierazten dituztelako. Gainera, ez dira irakasleen hain mendekoak, haien estimua gehiago azalarazten duten arren. Haur hauek lotura sozial oso onuragarriak dituzte eta oso kolaboratzaileak dira. Hala ere, atxikimendu ez-segurua duten haurrak ez dira gai erronkei konbikzio berarekin aurre egiteko, ez dira oso seguruak eta besteekiko mendekoak dira.

Aldi berean, Cantero-k (2003) egokitzapen-aldia hurrengan duen garrantzia azaltzen du, haurrak beren atxikimendu-figurarekin banantzen direlako. Hori dela eta, haurrak egokitzapen-aldian dituen faseen atalean azaldu den bezala, adierazi behar da protesta-fasean, beren atxikimendu-loturekin berriz topo egiten dutenean, hurrek duten atxikimendu-motaren arabera jokabide desberdinak dituztela.

Atxikimendu seguruak dituzten hurren kasuan, pozik eta emozionalki seguru egoten dira. Haur hauek azkar eta modu egokian egokitzen dira eskolara, izan ere, gurasoek eskolan uzten dituztenean edo desadostasun bat dutenean baino ez dute protesta-fasea adierazten. Atxikimendu anibalentea duten hurrek, berriz, hurbiltze- eta gaitzespen-portaerak dituzte, eta, ondoren, antsietatea adierazten dute, beren lotura afektiboekiko banantzearen ondorioz. Sentimendu horrek joko eta esplorazioa ukatzen die. Gainera, abandonuaren beldur dira eta ez dira maitatuak ezta onartuak sentitzen. Horregatik, ikastetxean irakaslearen mende daudela adierazten dute. Hala ere, ekiditezko atxikimendua duten haurrak apatiko agertzen dira beren lotura afektiboarekin berriz topo egiten dutenean. Kasu horretan, ez dute minik adierazten, eta, horregatik, neutralak dira haien lotura afektiboaren aurrean (Cantero, 2003).

Alde horretatik, ulertzen da hurrek adierazten duten atxikimendu-motaren arabera, egokitzapen-aldian modu batean edo bestean egokitzen direla. Atxikimendu segurua duten hurrek ongizatea, konbikzio eta itxaropena adierazten dute larritasun-egoeretan laguntza bilatzen dutenean. Era berean, haserrea onartzeko eta erregulatzeko gai dira. Aldiz, atxikimendu ez-segurua dituzten hurrek ez dute hain erraz haien emozioak erregulatu. Hori dela eta, beren emozioak kontrolik gabe adierazten dituzte, eta, gainera, ez dute beste pertsona batzueganako afekturik nahi (Orts, 2020).

Hala ere, Sroufe-k (1983) dioenez, egokitzapen-aldian zentratzen baldin bagara, atxikimendu segurua duten hurrek trebetasun eta sinesmen handiagoa dute irakasleekin

eta ikaskideekin harreman berriak sortzeko. Gainera, harreman horiek etorkizunean irauten dutela aipatzen du. Atxikimendu ez-segurua duten hurrek, berriz, ez dute segurtasunik ezta konfiantzarik, irakasleekin harreman sendoa izateko eragozpenak dituzte, haien gurasoen martxaren beldur dira eta ez dute ingurunea ikertzen. Horren ondorioz, hurrek ez dute beren independentzian, integrazioan eta egokitzapenean aurrera egingo.

Bestalde, atxikimendu segurua duten hurrek erraztasun handiagoa dute egokitzapen-aldian beren lotura afektiboan gabeziak onartzeko, haietaz fidatzen baitira eta gero haien bila etorriko direla ulertzen dutelako (Sroufe, 1983). Gurasoengan jartzen duten konfiantza horrek haien konfiantza eta autoestimua handitzea eragiten du (Ainsworth et al., 1974). Aitzitik, atxikimendu ez-segurua duten hurrek beldur diote haien gurasoen martxari, ez dutelako ulertzen eta espero haien bila itzuliko direnik. Beraz, banantzeek beldurra eta segurtasun eza eragiten diete (Pallàs, 2013). Baina, hurrek beren lotura afektiboetatik lasai banantzeko gaitasuna dutenean, beren heldutasun mailan aurrera egingo dute, eskola-egokitzapenari dagokionez eta beren bizi-zikloan esperimintatu behar dituzten banantzeei dagokienez (Furman, 1974).

Gauzak horrela, gurasoek egokitzapenean duten garrantzia kontuan har daiteke, izan ere, seme-alabekiko banaketa onartzeko moduak eragina izango du haurrengan. Hortaz, prozedura honetan, haurraren hurbileko loturen zeregina laguntza ematea, gidatzea eta behatzea da, haren hurbilketak, itxaropenak eta inguruabarrak konpontzeko moduak ulertzeko (Muñoz, d.g.). Izan ere, senideen eta irakasleen artean dagoen loturak berebiziko garrantzia du haurren ikaskuntzan, emaitza akademikoetan eta haurren portaeretan eta sozializazioan baldintzatzen dituztelako (Garreta, 2015).

Azaldutakoa dela eta, Cantero-k (2003) irakasle gisa parte hartzeko garrantzitsuak izan daitezkeen aholku multzo bat aurkezten du, haurren egokitzapena ahalbidetuko duen hezkuntza-erantzun egokia emateko:

- Ikasleak giro berrira ohitzea.
- Ikasleak pixkanaka sartzea.
- Onartzea eskolako lehen egunetan ikasleak beren senideekin egotea.
- Hurrei eskolako lehen egunetan beren lotura afektiboekin telefonoz komunikatzen uztea.
- Iskanbilak edota joan-etorriak eragozteak.
- Zeregin laburrak, desberdinak eta talde txikietan egitea.
- Hurrek beren gauza pertsonalak erabiltzeko leku bat sortzea.

- Ikastetxetik kanpo harremanak izatea gomendatzea, haien arteko harremana sendotzeko.
- Haurrek dituzten emozioak ez epaitzea.
- Abusu-gertakariak zaintzea (halakorik baldin badago).

3.5. ERREALITATEAREN ARGAZKIA

Marko teorikoan zehar aipatu den bezala, egokitzapen-aldia funtsezko faktorea da ikasleen bizitzan, eta, beraz, ezinbestekoa da irakasleek prestakuntza zabala izatea prozesu hau modu egokian gauzatu ahal izateko. Gaur egun, irakasleek ez dute etengabeko prestakuntzarik jasotzen aldi honek duen balioa ezagutzeko. Hori dela eta, ez diote garrantzirik ematen etapa honi eta, ondorioz, ez dakite asko honi buruz edota ikasgeletan nola ezarri.

Era berean, Pállas-ek (2013) dioen bezala, ikastetxe batzuetan ez diote garrantzi handirik ematen egokitzapen-aldiari, horregatik, egokitzapena ez dute behar bezala egiten. Kasu honetan, irakasle horiek ez diete ikasleei egokitzeko aukerarik ematen, eskolako lehen egunetik lanaldi osoa egin behar dutelako, hau da, ez dute etapa hau modu mailakatu batean egiten. Bestalde, ikastetxe batzuetan ez dute aukerarik ematen egokitzapen-aldian haurren lotura afektiboak bertaratzeko. Hori haurrak behar bezala egokitzea eragozten duen beste faktore bat da, umeei haien presentzia behar dutelako eskolako lehen egunetan haien atxikimendu lotura hausten ez dela ikusteko.

4. HELBURUAK

Gauzak horrela, ikerketa lan honentzat hurrengo helburua planteatzen da:

- Irakasleen egokitzapen-aldiari eta atxikimenduari buruzko usteak eta ezagutzak aztertzea, baita haien arteko erlazioa ere.

Helburu espezifikoak, berriz, honako hauek dira:

- Egokitzapen aldiari buruzko usteak jakitea.
- Atxikimenduari buruzko usteak/ezagutzak aztertzea.
- Irakasleen portaerak egokitzapen zail baten aurrean jakitea.

5. IKERKETA

5.1. METODOA

Atal honetan, Gradu Amaierako Lanaren errealitatearen azterketa azalduko da, gero, horren arabera, esku-hartzea planteatzeko. Kasu honetan, erantzun kualitatiboak zein

kuantitatiboak aztertu dira. Hau da, zenbakien bidez informazioa biltzean oinarritu da, eta, bestalde, irakasleek izan ditzaketen iritziak bilduko dira, galdera irekien bitartez. Lidefer-en arabera (2022), ikerketa enpirikoa esperimendazioan, zuzeneko eta zeharkako behaketan eta analisi estatistikoetan oinarritzen da.

Jarraian, ikerketa honetan parte-hartu duten kolaboratzaileak erakutsiko dira. Aldi berean, erabili diren tresnak azalduko dira eta inplementatu den prozedura zehaztuko da.

PARTE-HARTZAILEAK

Parte hartzaileei dagokienez, aipatu behar da Haur Hezkuntzako 69 irakasleek parte-hartu zutela, non %94,3 emakumeak izan ziren, %1,4 binario-ak eta %4,3 gizonak. Era berean, parte-hartzaileen %87k ikastetxe publikoetan lan egiten duten pertsonak izan ziren, %10,1ek itunpeko ikastetxeetan lan egiten dute eta %2,9k ikastetxe pribatuetan.

ERABILITAKO LAN-TRESNAK

Lan hau aurrera eramateko, lehen aipatu bezala, ikerketa kualitatiboa zein kuantitatiboa egin da. Horretarako, galdetegi bat egin da, hiru atal desberdinekin (ikus I. eranskina). Esan daiteke galdetegi hau esparru teorikoaren atalean bildu den informazio garrantzitsuenarekin lotuta dagoela. Aipatu behar da, ikerketa kualitatiboa zein kuantitatiboa egin aurretik, zer ikastetxe motatan lan egiten duten, zein ikasketa egin dituzten, horietako bakoitzaren sexua eta zenbat aldiz egon diren eskolan egokitzapen-aldia egiten galdetu egin dela.

Lehenengo atalean, hamar galdera ireki daude, non zenbakizkoak ez diren datuak lortu nahi diren, hau da, erantzun kualitatiboak. Horrenbestez, galdera horien bitartez, irakasleek egokitzapenari eta atxikimenduari buruz dituzten iritziak ezagutu nahi dira, bai eta bi fenomeno horien artean dagoen loturari buruzkoak ere. Baina, aldi berean, ikastetxeetan egokitzapen-aldia nola egiten duten jakitea ere lortu nahi da. Ideien ordena horren barruan, 4 galdera ireki egokitzapen-aldiari buruzkoak ziren, beste bat, berriz, atxikimenduari buruz, eta 5, egokitzapen-aldiaren eta atxikimenduaren artean dagoen loturari buruzkoak.

Bigarren atalari dagokionez, irakasleek galdera-sortan planteatutako esaldiei buruz duten adostasun-maila du ardatz. Beraz, guztira 8 esaldi batzen dira eskala baten arabera duten adostasun-maila baloratzeko. Aipatu beharra dago, Likert motako eskala baten arabera egin dela, non 5 erantzun aukera dauden. Gauzak horrela, Likert eskala egituraketa honen bitartez oinarritzen da: erabat desados (1), desados (2), ez ados ez desados (3),

ados (4) eta, azkenik, erabat ados (5). Horrela, erantzunak modu kuantitatiboan ikus daitezke, hau da, informazioa zenbakizko datuen bidez biltzen da.

Azkenik, hainbat egoeratan oinarritutako atala dago, non irakasleek beren portaerara gehien hurbiltzen den aukera hautatu behar duten. Kasu honetan, hiru egoera desberdin proposatu dira, jarduteko beste hiru modu desberdinekin. Gainera, beren hautaketaren zergatia justifikatu behar dute. Nabarmendu behar da atal honetan erantzunak modu kualitatiboan eta kuantitatiboan jasotzen direla.

PROZEDURA

Galdetegia irakasleentzat eginda dagoenez, ahalik eta pertsona gehienengana iristeko moduan egin zen. Hori dela eta, google formularioen bidez egin zen. Gauzak horrela, ezagutzen nituen irakasleei bidali nien, baita bigarren eta hirugarren praktikak egin nituen ikastetxeko irakasleei ere. Baina, aldi berean, beste ikastetxetan lan egiten duten irakasleei ere partekatu nien.

Askotan, galdetegia bidali zitzaizen pertsona guztiak ez zeuden parte-hartzeko prest, horrek eskatzen zuen denbora faltagatik edota interes ezagatik. Horren ondorioz, hainbat ikastetxe ezberdinetara joan behar izan zen ikerketaren berri ematera, ikastetxeko irakasleek galdetegia bete ahal izateko.

Gaineratu behar da ikastetxe batean adierazi zela esteka Facebook-eko "*ordezkariak martxan*" izeneko talde batera bidali ahal zela. Bertan, irakasleez osatutako talde bat dela azaldu zuten, non zalantzak argitu eta laguntza eskatzen den.

5.2. ANALISIAK

Atal honetan, galdetegiaren bidez lortu diren emaitzak azalduko dira. Horretarako, bi bloketan banatu da. Lehenik eta behin, irakasleek egokitzapen aldiari zein atxikimenduari buruz dituzten usteak eta ezagutzak azalduko dira. Eta, azkenik, proposatutako egoeraren arabera irakasleek esku-hartzeko dituzten moduak. Hau da, irakasleek egokitzapen zail baten aurrean dituzten portaerak ezagutuko dira.

IRAKASLEEN USTEAK ETA EZAGUTZAK

Lehenengo helburu espezifikoa kontuan hartuta, non egokitzapen-aldiari buruzko usteak ezagutu nahi diren, egindako ikerketaren bidez, Euskal Autonomia Erkidegoko irakasleen honako uste hauek hauteman dira.

Lehenengo galdera irekia galdera-sortako parte-hartzaileek ikastetxe guztietan egokitzapen-aldia behar bezala egiten den ala ez duten iritziari buruz dihoa. Kasu honetan, hainbat iritzi desberdin aurkitu dira. Izan ere, parte-hartzaile batzuek fenomeno hori beren ikastetxean nola egiten den baino ez zuten aurkeztu. Hori dela eta, kolaboratzaile batek honela justifikatu zuen bere erantzuna: *“Ni egon naizenetan bai ondo egin dugu, saiatu gara behintzat. Behar den denbora ematen zaielako familiei, malguak izan garelako egokitzapen epe ofizialarekin. Familiak barneratu ditugulako. Haur bakoitzaren beharretara egokitu garelako”*. Aldiz, parte-hartzaileen gehiengoa ez zeuden ados. Horretarako, honako hau aipatu zuen pertsona batek: *“Ez, ume bat ez delako egokitzen eskolak edo haurreskolak ezarritako aldian, denbora luzeago behar du. Egokitzaldiak orokorrak izaten dira eta ez dira egokitzen ume bakoitzaren behar edo ordutegietara. Aldaketa oso handia izaten da umeentzat eta familiarentzat eta denbora luzeago behar da”*.

Hurrengo galderan, bakoitzak lan egiten duen ikastetxean egokitzapen-aldia egiteko moduari egiten zaio erreferentzia. Galdetegian ikus daiteke, parte-hartzaile guztiek modu gradual batean egiten dutela, non apurka-apurka ordutegiaren orduak gehitzen dituzten eta, gainera, gurasoen laguntza duten. Baina, ikastetxe bakoitzean egun kopuru ezberdin bat eskaintzen diote, izan ere, eskola batzuetan 2 egunetan egiten dute, eta beste batzuetan, berriz, irailean edota urrian. Hala ere, beste parte-hartzaile batek bere ikastetxean haurren eta senideen erritmoaren arabera egiten dutela aipatu zuen.

Hirugarren galdera ikasle bat noiz egokitu den buruz dihoa. Galdera honetan hainbat iritzi aurki daitezke. Alde batetik, irakasle batzuek pentsatzen dute ikaslea egokitu dela zoriontsu, lasai eta aske daudenean. Baina, baita irakasleengan konfiantza hartzen dutenean. Bestalde, irakasle batzuek uste dute ezin dela eredu jakin bati buruz hitz egin, haur bakoitza desberdina delako, eta batzuk lehen egunetik eroso sentitzen dira, eta beste batzuek, berriz, hilabeteak kostatzen zaizkie egokituta sentitzea.

Ildo beretik jarraituz, parte-hartzaileen %100ek haur guztiak modu berdinean egokitzen ez direla uste dute, haur bakoitzak erritmo, bizipen, izateko modu eta ezaugarri desberdinak dituztelako. Adibidez, kolaboratzaile batek honako hau adierazi zuen: *“Ez, bakoitza pertsona bat den heinean, bakoitzak bere erritmoa behar du, eta hori errespetatu behar da. Bakoitzak bere motxila eta izaera dakartza eta horren ondorioz, bakoitzak bere egokitzaldia dauka”*.

Ikasle bakoitzak erritmo desberdina duen bezala, bakoitzak zailtasun desberdinak dituztela aipatu zuten. Gehienek justifikatu zuten, ikasle bakoitza desberdina delako esanez.

Baina, beste batzuek, berriz, haurren garapenaren arabera dela uste dute. Esate baterako, *“zailtasun batzuk amankomunak dira bai, baina ume bakoitzak bere izaera, esperientzia, motxilaren arabera, era batean edo bestean eramango du. Zailtasunak antzekoak izan arren, ume bakoitzarengan ezberdinak dira”*.

Ondoren, irakasleek giro positiboa sortzea garrantzitsua dela adierazi zuten, faktore horrek segurtasuna, lasaitasuna, zorientasuna eta konfiantza sortzen baitizkie haurrei. Aldi berean, parte-hartzaile batek honako hau adierazi zuen: *“eskola segurtasun eta konfiantza gunean izan behar da haurren ikaskuntza prozesua aberasgarria izan dadin. Denbora asko pasatzen dute eskolan, beraz giro positiboa izatea ezinbestekoa da”*.

Ideen ordena berean, parte-hartzaile guztiak ados daude familia-harremanez eskola-eremuari eragiten diotela, izan ere, harreman horrek eskolari eta familiari eragiteaz gain, ikastetxeko parte-hartzaile guztiei eragiten die. Azpimarratzekoa da, nahiz eta guztiak erantzunarekin ados egon, justifikazio desberdinak egon zirela. Alde batetik, senideek beren seme-alabekin dituzten harremanen inguruan gidatu zuten irakasleak ikusten dira (*“Bai, noski. Mota ezberdinetako familiak aurki ditzakegu. Bere umeak gehiegi babesten dituztenak, harreman estuagoak edo hotzagoak sortzen dituztenak eta abar.”*) eta, bestetik, familiaren eta eskolaren arteko harreman ona izatearen garrantzia adierazi zutenak (*“Familiekin harreman estua izan behar dugu eta eskolako partaide sentitu behar dira”*).

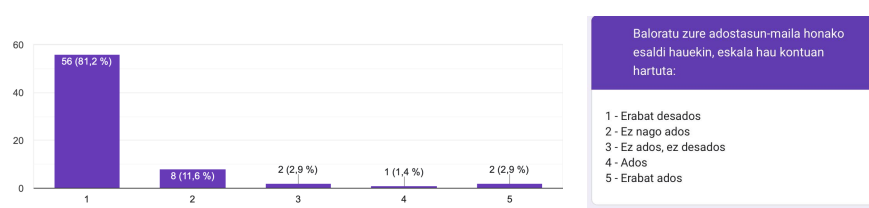
Egokitzapen-aldiaren luzera atxikimendu motaren arabera aldatzen ote den oinarritzen den galderan, eta, hala bada, egokitzapen-aldi luzeago batek zer atxikimendu mota duen, 5 kolaboratzailek ez zuten erantzunik ematen jakin. Hala ere, parte-hartzaileetako hiruk ezetz erantzun zuten eta gainerakoek baietz. Baina, erantzunak oso desberdinak dira, izan ere, 8 irakaslek egokitzapen luzeagoa duten haurrek atxikimendu-segurua dutela uste dute. 30 irakaslek, berriz, atxikimendu ez-ziurra duten ikasleek egokitzapen aldia luzeagoa dutela aipatu zuten. Falta diren 23 pertsonak ez zuten jakin bigarren galderari erantzuten, ez zekitelako zein atxikimendu-motari dagokion egokitzapen-aldi luzeagoa, edo azaltzen zutelako ezin zirela haurrak estandar horretan sartu, bakoitzak bere erritmoa duelako.

Aurreko galderari dagokionez, 34 irakaslek haurren portaerak haien atxikimendu mota zehazten duela uste dute. Hala ere, parte-hartzaileen %10,5ek ez daude horrekin ados. Aldi berean, galdera honetan hiru irakaslek ez zuten galdera ulertu, eta beste batzuek uste dute batzuetan bai eta beste batzuetan ez. Beste erantzun batzuen artean, kolaboratzaileek uste dute haien portaerak ez dutela haien atxikimendu mota zehazten,

baina horren bitartez helduekin nola erlazionatzen diren ikus daitekeela. Hala ere, beste parte-hartzaile batzuek ikasleek dituzten portaerek piztak eman diezaguketela pentsatzen dute, baina beti ezustekoak egon daitezkeela.

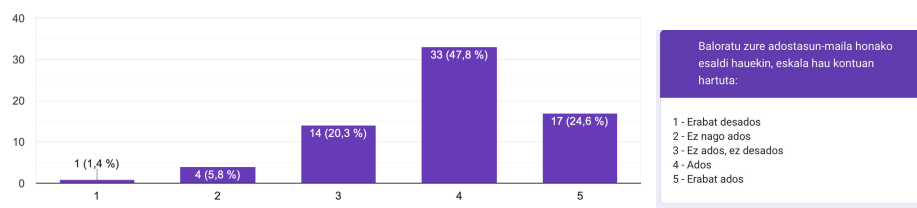
Azkenik, ume batek egokitzapen-aldirako eman diren egunetan ez bada egokitzen, luzatuko lukeen soilik berarentzat eta, hala bada, zenbat aste edo hilabete gehiago deskribatzen duen galdera dago. Kasu horretan, 62 irakaslek ez zuten zalantzarik izan galdera horri baiezkoa emateko, eta parte-hartzaileetako bik hori gertatzea ezinezkoa dela pentsatzen dute: *“gaur egungo hezkuntzarekin hori ezinezkoa da”*. Ildo beretik, galdetegi honetako kolaboratzaile batek uste du hori ez dela eraginkorra. Baina, beste parte-hartzaile batek hurrengokoa dio: *“uste dut moldatu daitekeela baina askotan denbora asko pasa daiteke guztiz egokitu arte eta beraz askotan mugak jartzea egokiagoa izango da”*. Aldiz, 2 irakaslek ez lukete egokitzapena luzatuko, eta beste pertsona batek, berriz, horretaz ziur ez dagoela dio. Baietz erantzun zutenen kasuan, ikasleak behar zuen denbora guztia luzatuko zutela esan zuten, baina senideekin adostu beharko zutela.

Parte-hartzaileek egokitzapen-aldiari buruz dituzten usteak ezagutu ondoren, bigarren helburu espezifikoan aipatzen den bezala, irakasleek atxikimenduari buruz dituzten usteak/ezagutzak aztertu dira. Hori dela eta, ikerketan parte-hartu zuten guztien artean, irakasleen %81,2k haur guztiek egokitzapen-aldian erraztasun bera ez zutela adierazi zuten. Aitzitik, %11,6k ez zeuden ados baieztapen horrekin. Hala ere, %2,9a erabat ados zeuden egokitzapenean ikasle guztiek erraztasun bera izatearekin. Hala eta guztiz ere, gainerakoek *“ez ados ez desados”* (%2,9a) eta *“ados”* (%1,4a) hautatu zuten.

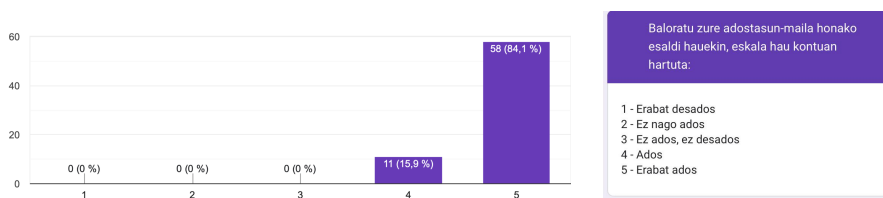
1go grafikoa: Haur guztiek erraztasun bera dute egokitzapen-aldian.

Bigarren baieztapenari dagokionez, %72,4k ikasleek ikastetxean beren familia-bizitzan ikasi dituzten harremanak errepikatzeke joera dutela adierazi zuten. %7,2k, berriz, ez zeuden ados azaldutakoarekin. Eta %20,3a ez zeuden *“ez ados ez desados”*.

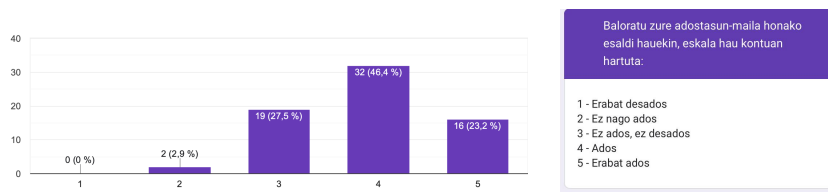
2. grafikoa: *Ikasleek beren familia-bizitzan ikasi dituzten harremanak errepikatzeko joera dute ikastetxean.*

Gelako giroarekin eta harremanekin bat etorriz, irakasleen %100ek ikasleekin lotura afektibo bat sortzea funtsezkoa dela adierazi zuten, ikasgelan seguru senti daitezten. Zuzenagoak izanik, %84,1ek guztiz ados zeuden eta %15,9k “ados” zeuden baieztapen horrekin.

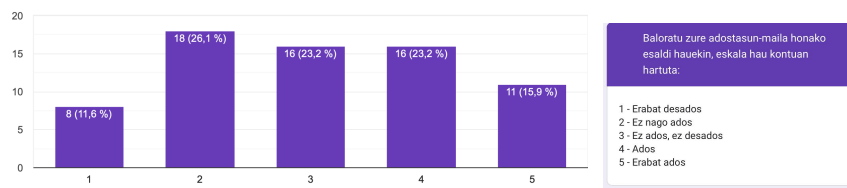
3. Grafikoa: *Funtsezkoa da ikasleekin lotura afektibo bat sortzea, ikasgelan seguru senti daitezten.*

Irakasleen %69,6k egiaztatu zuten tresnak eta ezagutzak dituztela ikaslearen egokitzapenik eza dagoenean jardun ahal izateko. Gainerako parte-hartzaileen adostasun-maila, berriz, honako aukera hauen artean banatu zen: “ez ados ez desados” (%27,5) eta “desados” (%2,9).

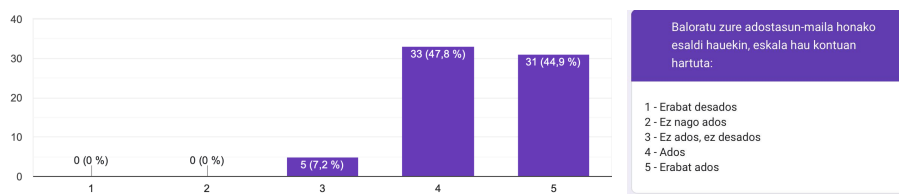
4. grafikoa: *Tresnak eta ezagutzak ditut ikaslearen egokitzapenik eza dagoenean jardun ahal izateko.*

Hurrengo grafikoan ikus daitekeen bezala, parte-hartzaileen %15,9k adierazi zuten erabat ados zeudela atxikimendu ez-segurua duten haurren aurrean nola jokatu behar duten jakiteko prestakuntza dutela. Horri dagokionez, %37,7k “erabat desados” edota “desados” zeuden prestakuntza bat jaso izanarekin. Eta gainerakoek ez zeuden “ez ados ez desados” esaldi horrekin. Gauzak horrela, ikus daiteke irakasle askok adierazi dutela ez dutela prestakuntzarik atxikimendu ez-segurua duten haurrekin lan egiteko.

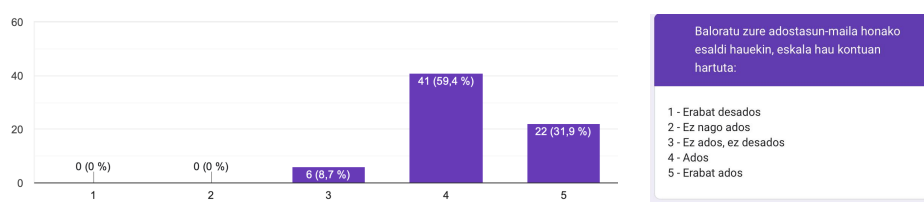
5. Grafikoa: Prestakuntza jaso dut atxikimendu ez-segurua duten haurren aurrean egokitzapen-aldian nola jokatu behar dudan jakiteko.

Nahiz eta irakasle guztiek ez duten ikasgelan aurki ditzakegun egoeretan nola jokatu behar den jakiteko prestakuntzarik jaso, galdetegi honetan parte hartu duten irakasle guztiak eskola giro-positiboa sortzeko gai sentitzen dira. Egia da batzuk besteak baino gaituagoak sentitzen direla, kolaboratzaileen %7,2a ez baitzegoen “ez ados ez desados” esaldi horrekin.

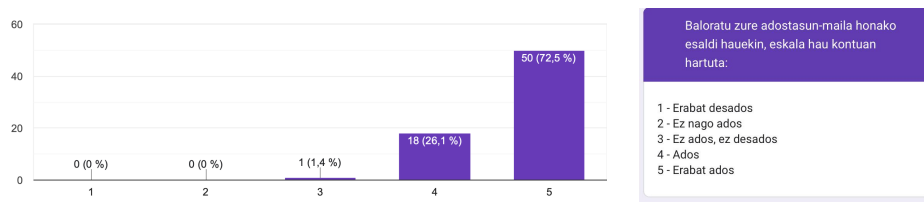
6. Grafikoa: Eskola-giro positiboa sortzeko gai naizela sentitzen dut.

Aldi berean, irakasle gehienak prest sentitzen dira ikasleei ikasgelan autonomia-estrategiak eskaintzeko, %8,7a izan ezik, ez baitaude “ez ados ez desados”. Hala eta guztiz ere, gainerakoek, bai “ados” bai “erabat ados” zeudela hautatu zuten, non kolaboratzaileen %31,9k azken aukera hori hautatu zuten.

7. Grafikoa: Ikasleei ikasgelan autonomia estrategiak emateko prestatuta sentitzen naiz.

Azkenik, irakasle guztiek helburu bera dutela sumatu ahal izan da. Kasu honetan, ikasleen familiekin eta ikasleekin sintonia ona izatea da haien helburuetako bat. Azken grafikoan adierazten den bezala, parte-hartzaileen %72,5ek prest sentitzen dira kidetasun hori familia-eskolarekin zein eskola-ikasleekin sortzeko. Hala ere, %1,4a ez daude “ez ados ez desados”.

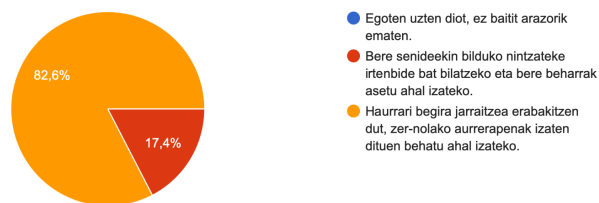

8. Grafikoa: Nire helburuetako bat ikasleen familiekin eta ikasleekin sintonia ona izatea da.

IRAKASLEEN ESKU-HARTZEKO MODUAK

Atal honetan hiru egoera desberdin azaldu ziren, non irakasleek beren esku-hartzeko moduari gehien egokitzen zizaion aukera hautatu behar izan zuten. Gauzak horrela, hirugarren helburu espezifikoan aipatzen den bezala, irakasleek egokitzapen zail baten aurrean dituzten portaerak aztertu ahal izan dira.

Hori dela eta, lehen egoera atxikimendu ez-segurua duen haur bati buruz dihoa, non eskolako lehen egunean ez duen ez antsietaterik ez kasketaldirik adierazten. Gainera, ez dio kasurik egiten irakaslearen arreta-deiei, eta ez dio ezertarako laguntzarik eskatzen. Kasu honetan, irakasleen %82,6k ikaslea behatzen jarraitzeko aukera hautatu zuten, haren aurrerapenak aztertzeko. Irakasleen %17,4k, berriz, senideekin biltzeko aukera hautatu zuten, konponbidea bilatu eta haurraren beharrak asetu ahal izateko.

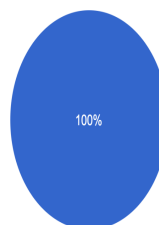

9. Grafikoa. Lehenengo egoera.

Ikaslea behatzen jarraitzeko aukera hautatu zuten irakasleei dagokienez, emandako justifikazioan bat etorri ziren, senideekin bildu behar izateko adina denbora igaro ez zela uste zutelako: *“egokitzapena luzatzea behar badu, behatuko dugu aurrera egiten duen apurka-apurka. Ikusten bada egunak aurrera doazela eta ez dagoela aldaketarik orduan gurasoekin hitz egingo nuke eurekin neurriak eta erabakiak hartzeko”*. Hala ere, senideekin bilera bat izatea aukeratu zuten irakasleek honako hau adierazi zuten: *“Umearen behaketa ezinbestekoa da baina familiekin harremana baita ere, beraiek ezagutzen bait dute haurra gehienbat eta gure arteko ideien elkartrukeak lagundu ahal dielako gehien haurrari”*.

Lehen egoera honetan, parte-hartzaile batek familiarekin biltzeko aukera hautatu arren, ikaslea behatzen jarraitzeko aukera ere aukeratuko zuela azaldu zuen: *“Azkeneko bi aukerak aukeratuko nuke. 1 familiarekin biltzea garrantzitsua da informazio trukaketa emateko eta etxean (edo berarentzat leku segurua den tokian) azaltzeko zer egin behar duen eskolan”*.

Aurkezten zaien bigarren egoera ikasle batek bere familia-inguruetik irtearen ondorioz atxikimendu-lotura galduko duela pentsatzeagatik duen sufrimendua eta kezka deskribatzen du. Egoera horren aurrean, esku-hartzeko aukera hauek eman ziren: ikasleek beren gauza pertsonalak izateko aukera izango duten leku bat egitea (adibidez: album bat familien argazkiekin). Bestalde, alde batean uztea, haurra lasaitu arte. Eta, azkenik, umeari errieta botatzen diot etengabe negar egiten duelako. Egoera horren aurrean, irakasle guztiek (%100-a) aukera bera aukeratu zuten, non ikasleei beren objektu pertsonalak izaten uztea erabaki zuten. Gainera, guztiek oso antzeko azalpena eman zuten:

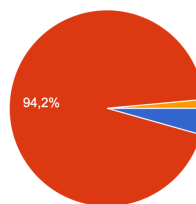

- Ikasleek beren gauza pertsonalak izateko aukera izango duten leku bat egiten dut. Adibidez, album bat familien argazkiekin.
- Alde batean uzten diot, lasaitu arte.
- Umeari errieta botatzen diot etengabe negar egiten duelako.

10. Grafikoa. Bigarren egoera.

“etxearekiko lotura mantenduko duen elementuren bat lagungarria izango zaio. Albumaren kasuan, berarekin ikusi eta hitz egiteko aukera emango digu. Panpintxoren bat ere lagungarria izan daiteke”.

Planteatutako azken egoera, haur batek klasera sartzeari uko egiten diola azaltzen du, izan ere, atxikimendu-loturatik aldentzeko beldurra dauka. Horren aurrean, eztabaida handia egon zen, iritzi ezberdinak egon baitziren.

- Haurra klasera sartzea behartzen diot.
- Amari berarekin sartzten uzten diot.
- Beste haurrekin klasera sartzten naiz, egoera hori amak kudeatu behar duela uste dudalako.

11. Grafikoa. Hirugarren egoera.

Irakasleen %94,2k amari berarekin sartzten uztea erabaki zuten, izan ere, haurrek ikastetxea gauza seguru gisa ikustea oso garrantzitsua da, non senideak ez diren desagertuko: *“Amaren presentzia gela barruan inportantea da ikusteko eskola-etxea lotura duela. Ama gelan egon daitekeela ikusita, umea uler dezake lotura hori eta lasai egon daitekeela.”*

Hala ere, %1,4k beste haurrekin ikasgelara sartzeko aukera hautatu zuten, egoera hori amak kudeatu behar duela uste dutelako. Aukeraketa hori honela argudiatu zen: *“horrela egiten dugu gure eskolan ta ondo joan zaigu”.* Aldiz, %4,3k haurra ikasgelara sartzera behartzeko aukera hautatu zuten, beren ikastetxeko politikak hala adierazten duelako, non 2 urteko gelan ama sar daitekeen, baina 3 urteko gelan ez. Eta honako hau izan zen beste erantzun deigarrienetako bat: *“behartu hitza oso bortitza iruditzen zait. Baina momenturen batean banaketa hori egin behar da. Nik besoetan hartuko nuke amaren ondoan egonda, lasaitzen saiatuko nintzen eta esango nioke ama berehala bueltatuko dela guk pixkat jolastu ondoren, amari gero arte esan eta gelan sartuko nintzateke. Banaketa luzatzea sufrimendua luzatu dezake”.*

6. PROPOSAMENA: EGOKITZAPEN IDEALA 2 URTEKO GELAN

Atal honetan, 2 urteko gelan aurrera eramango den egokitzapen-aldia deskribatuko da, ikasle bakoitzaren atxikimendua kontuan hartuta. Gainera, erabiliko den metodologia zirkulazio librea da, ikasleek ikastetxean dauden espazioak ezagutu ditzaten, haiek erabakiko baitute nora joan, zer ezagutu, behatu eta manipulatu. Aipatu behar da, egokitzapen-aldi hau 3 urteko gelan ere aurrera eraman daitekeela.

Lehenik eta behin, aipatu behar da Muñoz (d.g.) adierazten duen bezala, maiatzean edota ekainean gurasoekin elkarrizketa pertsonala egingo dela, umeen datu esanguratsuenak izateko. Behin elkarrizketa hori egin ondoren, bilera orokor bat egingo litzateke, haurren harrera planifikatzeko, eskolaren arauak zehazteko eta familia-lankidetzarako alternatibak antolatzeke.

Hortaz gain, ekainean ikasleak astebete 2 urteko ikasgelara joango direla aipatu beharra dago, datorren ikasturtean egongo diren lekua ezagutu dezaten. Horrela, haurrek espazio honetan esperimintatu eta jolastu ahal izango dute eta, horrela, irailean ez dute ezagutzen ez duten espazio batera joan beharko. Aldi berean, senideei aldi hori azalduko dien txosten bat bidaliko zaie, baita triptiko bat aholku ezberdinekin (ikus II. eranskina).

Ikasleek izango duten egokitze-aldiari dagokionez, 4 asteko iraupena izango du, eta ikasleen kopurua eta denbora/orduak funtsezkoak izango dira. Hau da, egokitzapena modu mailakatu batean egingo da. Kasu honetan, irailaren 6tik 30era aurrera eramango da (ikus III. eranskina). Horrela, haur bakoitzarekin banakako arreta izan ahal izango da. Esan beharra dago, haurren batek aldi horretan egokitzea lortzen ez badu, fase hori haien beharretara egokituko dela. Gainera, behar duten haurrei, iraileko azken astearen ondoren, egokitzapen-aldi bat eskainiko zaie arratsaldeetan, 4 astekoa. Gauzak horrela, lehen astean 2 egun joango dira ikasgelara, bigarren astean 3 egun, hirugarren astean 4 egun eta azken astean 5 egun. Goizetan ondo egokituta dauden eta arratsaldeko lehen astean ere egokituta dauden ikasleen kasuan, arratsaldeetan 5 egunetan joateko aukera emango zaie.

Bestalde, 2 urteko gela lau taldetan banatuko dela gehitzea garrantzitsua da (A, B, C eta D). Lehenengo astean, talde bakoitza bakarrik joango da (irailaren 6tik 8ra). Bigarren astean, A eta B taldeak batera joango dira, eta, bestetik, C eta D taldeak. Hirugarren astean, berriz, taldeak aldatuko dira, haurrek elkar ezagutu dezaten. Irailaren 18, 19, 20, 21 eta 22an, taldekatzea honela egingo da: A eta C, alde batetik, eta B eta D, bestetik. Nabarmentzekoa da irailaren 21ean eta 22an ikasleek elkar ezagutzeko aukera izango

dutela, 30 minutuz egongo baitira elkarrekin ikasgelan. Aldiz, iraileko azken astean ikasle guztiak batera joango dira ikasgelara, hau da, egokitzapen-aldiaren hasieran egin ziren lau taldeak ezabatuko dira.

Gelan emango duten denborari/orduei dagokienez, lehen esan bezala, modu mailakatuan egingo da. Hurrek pixkanakako egokitzapena izan dezaten. Irailaren 6an ikasleek 30 minutu emango dute gelan eta irailaren 7an eta 8an ordubete egongo dira. Bigarren astean, aldiz, irailaren 11n, 12an eta 13an ordu eta erdi egongo dira eta 14an eta 15ean bi ordu. Hirugarren asteari dagokionez, irailaren 18an, 19an eta 20an haurrak bi ordu eta erdiz egongo dira, eta 21ean eta 22an hiru orduz. Azkenik, iraileko azken astean haurrak ikasgelara jardunaldi osoan joango dira. Horrela, azken aste honetan jantokian geratzen diren ikasleak ikastetxean bazkaltzen hasiko direla ulertzen da.

Kontuan hartu behar da, bestalde, senideek egokitzapen-aldian duten garrantzia, bertaratze hori nahitaezkoa baita egokitzapenak irauten duen bitartean. Gainera, beti pertsona bera joatea komeni da. Hala ere, familiako parte-hartzaileak ikasgelan “presente” egotea baino ez du egingo egokitzapena errazteko; izan ere, haurrak zerbait eskatzen duen une oro (esate baterako, pixoihala aldatzea, jostailu bat hartzea, eta abar) irakasleari helarazi beharko dio, pixkanaka espazio horretan (ikasgelan) erreferente izango dela uler dezaten. Beharrezkoa izanez gero, lehenengo egunetan senidea bertan egon ahal izango da pixoihala aldatzen den bitartean, adibidez, baina beti irakaslea izango da zeregina beteko duena.

Bestalde, lehen egunetan gurasoak ikasgelatik kanpo geratzea gomendatzen da, haurrak ikasgela konkistatu eta espazio horretan gurasoak egongo ez direla uler dezan. Onarpen hori berandu egiten bada, gurasoak ikasgelan sartu ahal izango dira eta bazter batean eseri beharko dira, haurraren jolasean esku hartu gabe, irakaslea izango baita haien erreferentea.

Nabarmendu behar da oso garrantzitsua dela alboko gela bat hutsik egotea, gurasoak ikasgelatik “irteteko” proba egiten hasten direnean, haurra senidearen aldentzearen aurrean duen tolerantzia sumatu ahal izateko. Gainera, irakasleak berriro ikasgelara sartzeko eskatu behar badie gertu egongo dira. Era berean, oso garrantzitsua da jakitea ikasgelatik irteteko probak poliki-poliki luzatu behar direla, hau da, lehen egunean 5 minutu aterako dira kanpora, bigarrenetan 10, hirugarrenean 15, laugarrenean 30, bosgarrenean ordu bat eta, gero, goiz osoan zehar joan ahal izango dira.

Tarte horretan, oso garrantzitsua da haur bakoitzak duen atxikimendua kontuan hartzea, haur bakoitza desberdina baita eta egokitze modu desberdina baitu. Hori dela eta, espazio bat sortuko da ikasleek gauza pertsonalak izan ditzaten, non parrainak, beren familiak agertzen diren argazkiak dituzten albumak eta abar izango duten. Horrela, eskolaren eta familiaren arteko lotura ikusi ahal izango dute. Gainera, irakasleak harreman estuagoa izango du atxikimendu ez-segurua duen haurrarekin, eta bere premia afektiboetako oso adi egongo da.

Azkenik, behaketa etengabea egingo dela aipatzea funtsezkoa da, non ikasgelara sartzerako orduan, eskola egunean zehar eta ikasgelatik ateratzeko orduan behatuko diren (ikus IV. eranskina). Horri esker, haurrek egokitzapenean izaten duten aurrerapena ezagutzeko aukera izango da. Ikaslea egokitu den ala ez jakitea bezala.

7. ONDORIOAK

Eskola-egokitzapena eta atxikimendua garrantzi handiko fenomenoak dira gizakien existentzian. Hori dela eta, ezinbestekoa da bi faktore horiek kontuan hartzea ikastetxeetan egokitze-aldia gauzatzeko orduan. Aitzitik, pertsona bakoitza desberdina da eta, horregatik, ezaugarri desberdinak garatzen dira. Kasu honetan, estimulatu diren atxikimendu desberdinak aipa daitezke, atxikimendu-loturekin mantentzen den harremanak afektu horretan eragina baitu.

Hortaz, irakasle guztiok prestakuntza izatea funtsezkoa da, egokitzapena nola antolatu eta ikasleen beharrei nola erantzun behar diren jakiteko. Arrazoi hau dela eta, Gradu Amaierako Lan hau egokitze-aldiaren eta atxikimenduaren garrantzian sakontzean oinarritzen da, bai ikastetxeetan, bai familia-eskolaren arteko harremanean, ikasleentzat lotura osasungarria lortzeko. Baina, aldi berean, Euskal Herriko irakasleek aurkeztu den gaiari buruz dituzten nozioak zeintzuk diren ezagutzea du helburu.

Nabarmendu behar da lau atxikimendu mota daudela, eta horiek eskola-egokitzapenean eragina dutela, gurasoekin duten harremanetatik eta haiek dituzten jokabideetatik. Halaber, haurrak eskoletan integratzen diren unean, beren lotura afektiboekin banantzeari aurre egiten diote, eta, beraz, irakasleek funtsezko zeregina dute haurren bizi-zikloan, ikastetxea ezagutzen ez duten lekua baita. Aldi berean, irakasleek haur eta senide bakoitzak behar duen erritmoa eta denbora errespetatzea ezinbestekoa da, baina, era berean, banakako desberdintasunei erreparatzea garrantzitsua da, haur bakoitza bakarra baita, eta, horregatik, banakako ezaugarriak dituzte.

Bestalde, irakasleen eta senideen arteko harremanak duen oihartzun handia gehitu behar da, horiek baitira beren seme-alabak gehien ezagutzen dituztenak eta, beraz, irakasleek ezagutzen ez duten informazio asko transmititzen dutenak. Gauzak horrela, haiekin komunikazio ona eta giro arina izatea ezinbestekoa da, gurasoak integratuta senti daitezten. Horrek konfiantzazko espazio bat ekarriko du, non ikasleek gurasoen eta irakasleen arteko lotura ikusi ahal izango duten. Gainera, irakasleekin figura subsidiario bat sortzeko aukera izango dute. Alabaina, adierazi behar da familiak ere sufrimendu-sentimendua sentitzen dutela seme-alabak biziko duten etapa berrian, ondorengoek izango duten banantzea eta egokitzapenaren ziurgabetasuna direla eta.

Hori guztia esanda, ondorioak adieraziko dira, egindako ikerketa enpirikoaren bidez lortutako emaitzak kontuan hartuta

Lehenik eta behin, oso garrantzitsua iruditzen zait helburu nagusia eta espezifikoak modu positiboan gauzatu direla adieraztea. Hala ere, esparru teorikoaren atalean, egokitze-aldiari eta atxikimenduari buruz sakondu da, baita bi fenomeno horien artean dagoen loturari buruz ere. Era berean, ikerketaren bitartez irakasleek azaldutako gaiari buruz dituzten nozioak ikusi ahal izan dira.

Hori dela eta, irakasleek egokitzapen-aldiari eta atxikimenduari buruzko ezagutza teoriko nahikorik ez dutela esan daiteke. Izan ere, kontzeptuei eta haien ezaugarriei buruzko nozioak izan arren (esate baterako, ingurune positiboa sortzea duen garrantzia, familia-harremanek eskola-eremuan duten eragina eta hurrek egokitze-prozesuan izan ditzaketen zailtasunak), ezjakintasun handia dago iraupen luzeagoa duen atxikimendu motari buruz. Kasu honetan, 8 parte-hartzaileek atxikimendu segurua duten hurrek denbora gehiago behar dutela egokituta sentitzeko uste dute. Baina, esparru teorikoan aipatzen den bezala, Sroufe-k (1983) atxikimendu segurua duten hurrek eskolara egokitzeko erraztasun handiagoa dutela azaltzen du, malgutasunari eta autoestimuari dagokionez balorazio hobek adierazten dituztelako. Gauzak horrela, irakasleak ez lirateke esku-hartzeko eta arazoa behar bezala hautemateko gai izango.

Sroufek (1983) atxikimendu segurua duten hurrek egokitzapen-aldian erraztasun handiagoa dutela adierazi arren, irakasleen iritziak orain arte gaiari buruz egindako ikerketarekin bat datoz, gutxi egin baitira eta, dirudienez, ez baitago akordiorik haien artean. Ikerketa batzuek diote ez dagoela loturarik atxikimenduaren eta egokitzapenaren iraupenaren artean, beste batzuek atxikimendu segurua duten hurrak geroago egokitzen

direla diote, eta beste batzuek, berriz, atxikimendu ez-segurua dutenak beranduago egokitzen direla aipatzen dute.

Hala ere, irakasleak kontziente dira bi fenomeno horien arteko loturaren garrantziaz; izan ere, guztiek badakite zein garrantzitsua den giro positibo bat sortzea, non ikasleak seguru, zoriontsu eta lasai sentituko diren. Ondorioz, haurren ikaskuntza aberasgarria izango da. Aitzitik, emaitzetatik atera ahal izan den beste informazio batek dio irakasleek ez dakitela haurren portaerak haien atxikimendu mota zehazten duela. Horrek, irakasleen prestakuntza falta adierazten du. Kasu honetan, Sierra eta Moyak (2012), atal teorikoan aipatzen den bezala, erakusten digute nola identifikatzen den ikasleak garatzen ari diren atxikimendu mota, eskola-eremuan erakusten dituzten jokabideen arabera. Hori dela eta, ziurtatu daiteke haurrek dituzten portaerek lagundu egiten digutela haien atxikimendu mota antzematen.

Egokitzapen-aldiari buruzko prestakuntza espezifikoko baten beharra aipatu beharra dago, atxikimendu ez-segurua duten haurrek lotura estuagoak ezarri behar baitituzte ikastetxean beren zaintzaile/irakasle eta ikaskideekin, atxikimendu ez-segurua hori zuzendu ahal izateko. Aldiz, irakasle gehienak galduta sentitzen dira hainbat inguruabarren aurrean jarduteko; izan ere, Likert motako eskalan ikusi ahal izan den bezala parte-hartzaileen %30,4k “desados” edota “ez ados ez desados” daude ikaslearen egokitzapenik eza dagoenean jardun ahal izateko tresnak eta ezagutzak izatearekin.

Aipatu behar da Haur Hezkuntzan, ikasleen senideek zeregin oso garrantzitsua betetzen dutela ikasgelan, haurrak hobekien ezagutzen dituzten pertsonak baitira, eta, gainera, Gonzalez-ek (1996) senideek ikastetxeetan parte hartzeak ondorio positiboak dakartzala adingabearentzat zehazten du, baina baita gurasoentzat eta ikastetxearentzat ere. Aldiz, Bolivarrek (2006) azaltzen du, familia eta eskolaren arteko batasunak, haurrek eskola-errendimendu positiboagoa dutela, eta ikastetxeak, berriz, hezkuntza-kalitatea garatzen duela. Ideien ordena horretan, esan daiteke irakasle guztien helburua familiekin eta ikasleekin sintonia ona izatea dela, eta, beraz, familiaren eta eskolaren arteko harremanak hezkuntza-eremuan duen garrantziaz jabetzen direla.

Nabarmendu beharreko beste alderdi bat egokitzapenari buruz dihoa. Galdetegian ikus daiteke, nahiz eta ikastetxe bakoitzean iraupen desberdina erabili ikasleei egokitzeko, parte-hartzaile guztiek argi dutela haurrak noiz egokitu diren. Hori ezinbesteko faktore bat da, eta horri buruzko ezagutzak izatea ezinbestekoa da, haurren helduaroan eragina izan baitezake. Gainera, kolaboratzaile guztiek aipatu zuten egokitzapen mailakatua, non

senideen laguntza duten, gurasoen inplikazioa ezinbestekoa baita. Era berean, egokitzapen orekatuaz hitz egiten da, non irakasleek taldeen banaketaz, orduen pixkanakako igoyeraz eta abarrez hitz egiten duten.

Komeni da aipatzea irakasleek, oro har, ikasleen ongizatea aukeratzen dutela. Galdetegiaren azken atalean behatu ahal izan da, irakasleek ikasleen segurtasunari garrantzia ematen diotela, haurrak behatuz eta ingurune positiboa sortuz. Hori dela eta, ikasleen beharrak asetzen saiatzen direla esan daiteke. Hori, nire ustez, oso jokabide egokia da, irakasleek esku hartu aurretik dituzten jarrera asko ezagutzeko eta ulertzeko aukera ematen baitizu. Aldi berean, hurrekin lotura afektibo bat sortzeko aukera ematen zaizu, beren gauza pertsonalekin txoko bat sortzen diezun egoeran konfiantza eta lasaitasuna ematen baitiote. Gainera, lotura afektiboekiko lotura ez dela hausten ikus dezakete, eta, ondorioz, familiaren eta eskolaren arteko lotura bat ikus dezakete. Halaber, senideekin harreman estua izateak ezagutzen ez ditugun hurrei buruzko informazioa ematen digu, eta, horrela, laguntza modu egokian bidera diezaiekegu hurrei.

Azkenik, zientifikoki ondo diseinatutako ikerketen garrantzia azpimarratu behar da, eskolan egokitzapen aldiko zailtasunen eta atxikimenduaren artean loturarik dagoen ala ez aztertu ahal izateko. Horrela, nola jokatu jakiteko eta prestakuntzaren garrantzian ohartarazi ahal izateko. Baita atxikimendu ez-segurua duten hurrekin ardura eta dedikazio handiagoz lan egiteko ere.

8. MUGAK ETA HOBETZEKO PROPOSAMENAK

Gradu Amaierako Lan hau egin dudan bitartean, egokitzapen-aldiaren, atxikimenduaren eta bere osotasunaren kontzeptu garrantzitsuenetan sakontzeko aukera izan dut. Hau da, nozio berriak izateko aukera izan dut, baita ezagutza egokiak izateak duen garrantziaz ikasteko ere. Hala eta guztiz ere, kontuan hartu behar da proiektu honetan mugak egon direla eta, horregatik, hobetzeko proposamenak. Nire ustez, egokiagoa izango litzateke ikerketa zabalago bat egitea, non irakasle gehiagok parte-hartuko luketen. Horrela, emaitza esanguratsuagoak lortzeko aukera egongo litzateke eta Euskal Autonomia Erkidegoko irakasleen jarduteko moduak ezagutu ahal izango ziren. Baita, fidagarritasun handiagoko datuak ere lortzeko aukera emango zen.

9. ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- Ainsworth, M. D. S., eta Bell, S. M. (1970). Attachment, exploration, and separation: Illustrated by the behavior of one-year-olds in a strange situation. *Child development*, 41(1), 49-67.
- Ainsworth, M. D. S., Bell, S. M., eta Stayton, D. J. (1974). *Attachment and social development: Socialization as a product of reciprocal responsiveness to signals*. The integration of the child into a social world. Cambridge University Press.
- Aizpuru, A. (1994). La teoría del apego y su relación con el niño maltratado. *Psicología Iberoamericana*, 2(1), 37-44.
- Amar, J. J., Pesellín, M., eta Tirado, D. (2009). Vínculo de apego que establecen padres con hijos nacidos de embarazos múltiples. *Salud Uninorte*, 25(2), 232-244.
- Barudy, J. (2001). El dolor invisible de la infancia. Una lectura ecosistémica del maltrato infantil. Paidós.
- Bolívar, A. (2006): Familia y escuela: dos mundos llamados a trabajar en común, *Revista de Educación*, 339, 119-146.
- Bowlby, J. (1989). *Una base segura. Aplicaciones clínicas de una teoría de apego*. Paidós.
- Bowlby, J. (1979). *Vínculos afectivos. Formación, desarrollo y pérdida*. Ediciones Morata.
- Calle, D. A. (2012). Apego, desarrollo y resiliencia. *Informes Psicológicos*, 12(1), 25-40.
- Cantero, M. J. (2003). Pautas tempranas del desarrollo afectivo y su relación con la adaptación al centro escolar. *Informació Psicològica*, 3(82), 1-13.
- Cantón, J., eta Cortés, M. R. (2000). Teoría y evaluación del apego. In J. Cantón y Mª Rosario (Edk.), *El apego del niño a sus cuidadores* (o. 15-72). Alianza.
- Dávila, Y. (2015). La influencia de la familia en el desarrollo del apego. *Anales*, 57, 121-130.
- Delgado, A. (2004). Estado actual de la teoría del apego. *Revista de Psiquiatría y Psicología del Niño y del Adolescente*, 4(1), 65-81.

- Del Carmen, R., Pedersen, F. A., Huffman, L. C., eta Bryan, Y. E. (1993). Dyadic distress management predicts subsequent security of attachment. *Infant Behavior and Development*, 16(2), 131-147.
- De la Cruz, J. C., eta Moya, M. (2021). *El periodo de adaptación en Educación Infantil*. Universidad de Granada.
- Domingo, J., eta Pérez, P. (2003). *El periodo de adaptación*. In J.L. Gallego, E. Fernández (Eds.), *Enciclopedia de Educación Infantil* (o. 789-812). Ediciones Aljiba.
- Domingo, P. (2014). *Necesidades, sentimientos e implicación parental en el periodo de adaptación* (Grado Amaierako Lana). Universidad de Cantabria.
- Furman, E. (1974). *A child's parent dies: Studies in childhood bereavement*. Yale University Press.
- Gago, J. (2014). Teoría del Apego: El vínculo. *Escuela Vasco Navarra de Terapia Familiar*, 11, 1-11.
- Garreta, J. (2015). La comunicación familia-escuela en Educación Infantil y Primaria. *Revista de la Asociación de Sociología de la Educación*, 8(1), 1-15.
- Garrido, L. (2006). Apego, emoción y regulación emocional: Implicaciones para la salud. *Revista latinoamericana de psicología*, 3(38), 493-507.
- Geddes, H. (2017). *El apego en el aula. Relación entre las primeras experiencias infantiles, el bienestar emocional y el rendimiento escolar*. Graó.
- Gervilla, A. (2006). *Didáctica básica de la Educación Infantil: conocer y comprender a los más pequeños*. Narcea.
- González R. A. (1996). *Familia y educación. Fundamentos teóricos y metodológicos*. Universidad de Oviedo, Servicio de Publicaciones.
- Gutiérrez, T. (2010). El periodo de adaptación de 0 a 3 años. *Innovación y experiencias educativas*, 28, 1-9.

- Hernández, M. (2017). Apego y psicopatología: la ansiedad y su origen. *Conceptualización y tratamiento de las patologías relacionadas con la ansiedad desde una perspectiva integradora*. Editorial desclée de Brouwer, S.A.
- Ibañez, C. (2010). *El proyecto de Educación Infantil y su práctica en el aula*. La Muralla (18. edizioa).
- Kächele, H. (1993). Desarrollo, Apego y Vínculo: Nuevos conceptos psicoanalíticos. *Psychiatr Pol* 2001, 35(4), 549-71.
- Lantarón, C. (2014). La importancia del apego en la etapa infantil. *Nuberos científica*, 2(13), 63-68.
- León, S. (2009). ¿Por qué es necesario el periodo de adaptación en la Educación Infantil. *Innovación y experiencias educativas*, 15, 1-9.
- Lidefer. (2022). *Investigación empírica*. <https://www.lifeder.com/investigacion-empirica/>
- López, C., eta Ramírez, M. (2005). Apego. *Rev Chil Fam*, 6(1), 20-24.
- López, F. (1990). Desarrollo social y de la personalidad. *In Desarrollo psicológico y educación (Edk.)*, (o. 99-112). Alianza.
- López, F. (2007). *La escuela infantil: observatorio privilegiado de las desigualdades*. Graó.
- Main, M., eta Solomon, J. (1986). Discovery of a new insecure-disorganized/disoriented attachment pattern [Descubriendo un nuevo patrón de apego inseguro-desorganizado/desorientado]. *Affective development in infancy*, 95-124.
- Marrone, M. (2009). *La teoría del apego: Un enfoque actual* (o. 103-132). Psimática.
- Méndez, L., Ruiz, J. M., Rodríguez, E., eta Rebaque, M. O. (2010). *La tutoría en Educación Infantil*. Wolkers Kluwer.

- Molero, R. J., Sospedra, R., Sabater, Y., eta Plá, L. R. (2011). La importancia de las experiencias tempranas de cuidado afectivo y responsable en los menores. *International Journal of Developmental and Educational Psychology*, 1(1), 511-520.
- Moneta, M. E. (2014). Apego y pérdida: redescubriendo a John Bowlby. *Revista chilena de pediatría*, 85(3), 265-268.
- Moreno, R. (2010). *Estilos de apego en el profesorado y percepción de sus relaciones con el alumnado* (Tesis doctoral). Universidad Complutense de Madrid.
- Muñoz, M. (d.g.). *El apego y el periodo de adaptación en la escuela infantil*.
- Ortega, P. (2010). Importancia y necesidad del periodo de adaptación. *Innovación y experiencias educativas*, 35, 1-10.
- Orts, C. (2020). Influencia del vínculo de apego padres-hijo en el periodo de adaptación a la escuela en Educación Infantil. *Educación y Futuro Digital*, 21, 151-169.
- Pallás, M. (2013). *El periodo de adaptación a la escuela: un proyecto con la colaboración de las familias* (Gradu Amaierako Lana). Universidad Internacional de la Rioja.
- Pérez, D. (2010). El periodo de adaptación en la Educación Infantil. *Publicaciones Didácticas*, 7, 189-195.
- Repetur, K., eta Quezada, A. (2005). Vínculo y desarrollo psicológico: la importancia de las relaciones tempranas. *Revista digital universitaria*, 6(11), 2-15.
- Rodríguez, I. M. (2009). La importancia del periodo de adaptación en el alumnado de tres años: una experiencia práctica. *Espiral. Cuadernos del profesorado*, 2(4), 26-33.
- Rodríguez, V. (2016). *Un recorrido acerca de la teoría de apego y las técnicas para evaluarla en la clínica psicoanalíticas con los niños* (Gradu Amaierako Lana). Universidad de la República.
- Sánchez, E. (2007). *El periodo de adaptación a la escuela infantil* (Tesis doctoral). Universidad de Granada.

- Sierra, P. (2006). La génesis y desarrollo de las primeras experiencias socioafectivas. In P. Sierra, P. eta A. Brioso (Edk.), *Psicología del desarrollo. Introducción al cambio evolutivo*. (o. 97-129). Sanz y Torres. Madrid.
- Sierra, P., eta Moya, J. (2012). El apego en la Escuela Infantil: Algunas Claves de Detección e Intervención. *Psicología Educativa*, 18(2), 181-191.
- Sroufe, L. A. (1983). Infant-caregiver attachment and patterns of adaptation in pre-school: the roots of maladaptation and competence. *Minnesota Symposium of Child Psychology*, 16, 41-83.

10. ERANSKINAK

10.1. I. Eranskina: Galdetegia

Ikastetxe mota: publikoa, itunpekoa, pribatua.

Sexua:

Egindako ikasketak:

Zenbat aldiz egon zara egokitzapen-aldia bat egiten eskolan?

1. Zure ustez, egokitzapen-aldia ondo egiten da eskola guztietan?
2. Nola egiten da zure eskolan?
3. Noiz uste duzu haur bat egokitu dela?
4. Zure ustez, haur guztiak modu berean egokitzen dira egokitzapen-aldian?
Zergatik?
5. Zergatik da garrantzitsua eskola-giro positiboa sortzea?
6. Zure ustez, familia harremanek eragina dute eskola-eremuan?
7. Zure ustez, egokitzapen-aldiaren luzera aldatzen da atxikimendu motaren arabera? Halab bada, zein atxikimendu motak du egokitzapen-aldia luzeena (ziurra ala ez-ziurra)? Zergatik?
8. Zure ustez, haurraren portaerak zehazten du haien atxikimendu mota?
9. Ume batek egokitzapen-aldirako eman diren egunetan ez bada egokitzen, luzatuko zenuke bakarrik berarentzat? Zenbat aste edo hilabete gehiago?
10. Zure ustez, haur guztiek zailtasun berberak dituzte egokitzapen-prozesuan?
Zergatik?

Baloratu zure adostasun-maila honako esaldi hauekin, eskala hau kontuan hartuta:

1 - Erabat desados

2 - Ez nago ados

3 - Ez ados, ez desados

4 - Ados

5 - Erabat ados

- Tresnak eta ezagutzak ditut ikaslearen egokitzapenik eza dagoenean jardun ahal izateko.
- Haur guztiek erraztasun bera dute egokitzapen-aldian.
- Ikasleek beren familia-bizitzan ikasi dituzten harremanak errepikatzeko joera dute ikastetxean.

- Prestakuntza jaso dut atxikimendu ez-segurua duten hurren aurrean egokitzapen-aldian nola jokatu behar dudak jakiteko.
- Eskola-giro positiboa sortzeko gai naizela sentitzen dut.
- Funtsezkoa da ikasleekin lotura afektibo bat sortzea, ikasgelan seguru senti daitezela.
- Ikasleei ikasgelan autonomia sustatzeko estrategiak emateko prestatuta sentitzen naiz.
- Nire helburuetako bat ikasleen familiekin eta ikasleekin sintonia ona izatea da.

Irakurri egoera hauek eta aukeratu zure jokaerara gehien hurbiltzen den aukera.

1. Eskolako lehen egunean, atxikimendu ez-segurua duen haur batek ez du antsietaterik ezta kasketarik erakusten. Aldi berean, ez ditu zure arreta-deiei kasurik egiten eta ez dizu ezertarako laguntza eskatzen. Nola jokatuko zenuke?
 - a. Egoten uzten diot, ez baitit arazorik ematen.
 - b. Bere senideekin bilduko nintzateke irtenbide bat bilatzeko eta bere beharrak asetu ahal izateko.
 - c. Haurrari begira jarraitzea erabakitzen dut, zer-nolako aurrerapenak izaten dituen behatu ahal izateko.

- Zergatik?

2. Zure gelako haur batek sufrimendua eta egonezina du bere atxikimendu-lotura galduko duela pentsatzeagatik, bere famili-ingurunetik irteten delako.
 - a. Ikasleek beren gauza pertsonalak izateko aukera izango duten leku bat egiten dut. Adibidez, album bat familien argazkiekin.
 - b. Alde batean uzten diot, lasaitu arte.
 - c. Umeari errieta botatzen diot etengabe negar egiten duelako.

- Zergatik?

3. Haur batek uko egiten dio klasera sartzeari, bere atxikimendu-loturatik aldentzeko beldur delako.
 - a. Haurra klasera sartzea behartzen diot.
 - b. Amari berarekin sartzen uzten diot.

- c. Beste hurrekin klasera sartzen naiz, egoera hori amak kudeatu behar duela uste dudalako.

Zergatik?

10.2. II. Eranskina: Gurasoentzako informea eta triptikoa

Galdakao, 2023ko ekainaren 20a

NORENTZAT	2 urteko guraso guztientzat
NORENA	2 urteko irakaslea
GAIA	2 urteko egokitzapen aldiko informea

Guraso agurgarriak:

Zuen seme-alabak Haur Hezkuntzan sartzeak aldaketa handia dakar haien bizi-zikloan, espazioa eta ikasgelako kide berriak ezagutzen ez dituztelako. Hori dela eta, oso garrantzitsua da senide bat egokitzapen horretara joatea. Gure gomendioa da beti berdina izatea.

Egokitzapen honen helburu nagusia giro egokia eskaintzea da, ikasle bakoitzaren ongizateari balioa emateko. Era berean, bakoitzaren beharrei erantzungo zaie. Horretarako, aldi hori modu progresibo batean egiteko pentsatuta dago, non denbora/ordu kopurua eta ikasleen kopurua garrantzi handiko faktorea izango den.

Beraz, irailean, 2 urteko gela lau taldetan banatuko da. Lau aste hauetan zehar pixkanaka-pixkanaka ezagutuko dira. Kasu honetan, eskolako lehen astean (irailaren 6tik 8ra) A, B, C eta D taldeak ordu ezberdinetan joango dira. Bigarren astean, A eta B taldeak eta, bestetik, C eta D taldeak batera joango dira. Hirugarren astean (irailaren 18tik 22ra) taldeak aldatuko dira, hurrek pixkanaka elkar ezagutzeko moduan. Eta, iraileko azken astean, gela berean elkartuko dira 2 urteko ikasle guztiak.

Azkenik, funtsezkoa da aipatzea aldi horretan zuen seme-alabek egokitzea lortzen ez badute, aldi hori haien beharretara egokituko dela.

Ondoren, irailen ikasleek izango duten ordutegia ikusi ahal izango duzue.

Agur bero bat,

2 urteko irakaslea.

AHOLKUAK:

1 Ahal den heinean, beti guraso berdina egon behar da egokitzapenean. Kasu konkretu batean, ezin bada guraso berdina joan, bere atxikimendu figura den pertsona joan beharko litzateke.

2 Zuen seme-alabei lasaitasuna eman. Ikasleek irakasleei laguntza eskatzera ohitu behar dira. Hori dela eta, nahi izatekotan zuek gustuko dituzuen aldizkariak, liburuak, ... eraman.

3 Ezin duzue zuen seme-alaba ikasgelatik atera, umea egokituta egon arte.

4 Zure semea egokituta dagoela uste dugunean, ikasgelatik atera eta ondoko ikasgelara joango zarete; izan ere, egokitu ez dela ikusiz gero, inolako arazorik gabe itzul zaitezketekete ikasgelara. Hau da, ezin zarete ikastetxetik atera.

ZUEN SEME-ALABEN EGUTEGIA

IRAILA 2023						
AS	AT	AZ	OG	OR	LA	IG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Eskolako lehen eguna

Jaiegunak

Klaseak goizez bakarrik

Klaseak goizez + arratsaldez

GURASOENTZAKO AHOLKUAK

↓

EGOKITZAPEN-ALDIAN

2 urteko irakaslea

ORDUTEGIA

ASTEAK	TALDEAK	
Lehenengo astea	Irailaren 6a	Irailaren 7 eta 8a
	A = 9:00 - 9:30	A = 9:00 - 10:00
	B = 9:30 - 10:00	B = 10:00 - 11:00
	C = 10:00 - 10:30	C = 11:00 - 12:00
Bigarren astea	Irailaren 11, 12 eta 13a	Irailaren 14 eta 15a
	A + B = 9:30 - 11:00	A + B = 9:00 - 11:00
	C + D = 11:30 - 13:00	C + D = 11:00 - 13:00
Hirugarren astea	Irailaren 18, 19 eta 20a	Irailaren 21 eta 22a
	A + C = 9:00 - 11:30	A + C = 9:00 - 12:00
	B + D = 11:30 - 14:00	B + D = 11:30 - 14:30
Lagarren astea	Irailaren 25, 26, 27, 28 eta 29a	
	A + B + C + D = 9:00 - 16:30	

10.3. III. Eranskina: Eskolako egutegia

IRAILA 2023						
ASTELEHENA	ASTEARTEA	ASTEAZKENA	OSTEGUNA	OSTIRALA	LARUNBATA	IGANDEA
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

➤ Eskolako lehen eguna
➤ Jaiegunak
➤ Klaseak goizez bakarrik
➤ Klaseak goizez + arratsaldez (egun osoa)

ASTEAK	TALDEAK	
Lehenengo astea	Irailaren 6a	Irailaren 7 eta 8a
	A = 9:00 - 9:30	A = 9:00 - 10:00
	B = 9:30 - 10:00	B = 10:00 - 11:00
	C = 10:00 - 10:30	C = 11:00 - 12:00
	D = 10:30 - 11:00	D = 12:00 - 13:00
Bigarren astea	Irailaren 11, 12 eta 13a	Irailaren 14 eta 15a
	A + B = 9:30 - 11:00	A + B = 9:00 - 11:00
	C + D = 11:30 - 13:00	C + D = 11:00 - 13:00
Hirugarren astea	Irailaren 18, 19 eta 20a	Irailaren 21 eta 22a
	A + C = 9:00 - 11:30	A + C = 9:00 - 12:00
	B + D = 11:30 - 14:00	B + D = 11:30 - 14:30
Laugarren astea	Irailaren 25, 26, 27, 28 eta 29a	
	A + B + C + D = 9:00 - 16:30	

10.4. IV. Eranskina: Ebaluazioa

> Ikasgelara sartzeko orduan

ITEM-ak	BAI	EZ	BATZUETAN
Naturaltasunez			
Alai			
Urduri			
Uzkurtuta sartzen da			
Ez du sartu nahi			
Ihes egiten saiatzen da			
Negarrez			
Ostikoka sartzen da			
Ez du banandu nahi eskolara daramaten pertonengandik			

Senide batek gelan egon behar du			
----------------------------------	--	--	--

➤ **Eskola egunean zehar**

ITEM-ak	BAI	EZ	BATZUETAN
Negar egiten du			
Egun osoa atearen ondoan pasatzen du			
Ostikoka dago egun osoan zehar			
Leku jakin batean mugitu gabe gelditzen da egun osoa			
Tokiz etengabe mugitzen da			
Ikaskideekin modu espontaneoan jolasten du			
Ikasgelako objektuak ezagutzeko jakin-mina erakusten du eta, gainera, jolasteko erabiltzen ditu			
Jokoetan jokabide desegokiren bat adierazten du: eraso, menderapena, kontrola, ...			
Ikaskideekin jostailuak trukutzen ditu			
Bakarrik jolasten du			
Ikaskideekin lankidetzan aritzen da			
Jolasteko orduan lagunak bilatzen ditu			
Objektuak kontrolik gabe erabiltzen ditu, etengabe aldatuz			
Ahozko komunikaziorik eza adierazten du			
Ikasleari atxikitzen zaio			
Irakaslearen deiei eta haren eskakizunei erantzuten die			
Zuzendutako jarduerak nahiago ditu			
Jarduera libreak nahiago ditu			
Esaten dena ulertzen du			
Soinuen bidez adierazten da			
Hitzen bidez adierazten da			
Esaldien bidez adierazten da			
Esfinterrak kontrolatzen ditu			

➤ **Ikasgelatik ateratzeko orduan**

ITEM-ak	BAI	EZ	BATZUETAN
Axolagabe			
Alai			
Asaldatuta			

Negarrez			
Ikasgelako objektuak eraman nahi ditu			
Bere familiari ikasgelan egin duena azaltzen die			
Ikaskideei helduta ateratzen da			